

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE »LJUDSKA PRAVICA« DIREKTOR PODJETJA LEV MODIC GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK IVAN ŠINKOVEC

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA« USTANOVLENA 4. OKTOBRA 1934 - MED NARODNOOSVOBODILNO BORBO JE IZHAJALA KOT 14-DNEVNIK IN TEDNIK - OD OSVOBODITVE DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEVNIK - NATO PA KOT TEDNIK - OD 1. JULIJA 1953 IZHAJA V REDAKCIJSKI POVEZANOŠTI Z »BORBO«

SOVJETSKI ODGOVOR NA ZAHODNE PREDLOGE

Hruščev predlaga sklicanje Generalne skupščine OZN

Na zasedanju naj bi razpravljali o umiku ameriških čet iz Libanona in britanskih čet iz Jordanije - SZ nima zaupanja v Varnostni svet

Moskva, 5. avg. Kakor poroča Tass, je sovjetski premier Hruščev nocoj obvestil predsednika Eisenhowerja v odgovoru na njegovo pismo o konferenci na najvišji ravni, da je sovjetska vlada naročila svojemu delegatu v OZN, naj zahteva izredno zasedanje Generalne skupščine, da bi razpravljala o umiku ameriških čet iz Libanona in britanskih čet iz Jordanije.

V odgovoru je izraženo upanje, da bi obravnavanje tega vprašanja v Generalni skupščini OZN, v kateri so zastopane velike in male dežele, omogočilo najti način za odvrnitev vojne nevarnosti, ki je grozila na Bližnjem in Srednjem vzhodu zaradi akcij ZDA in Velike Britanije, in privedlo do miru na tem področju. Hruščev obžaluje, da predsednik ZDA Eisenhower in premier Macmillan nista sprejela njegovega predloga o sklicanju konference šefov vlad ZSSR, ZDA, Velike Britanije, Francije in Indije ob sodelovanju generalnega sekretarja OZN Hammarskjölda.

Premier Hruščev pravi v odgovoru predsedniku Eisenhowerju, da je Varnostni svet v svoji sedanjosti neuporaben, ker ne deluje po namenu in da bi moral biti razpuščen.

nji obliki pod pritiskom ZDA spremljen v neko vrsto komiteja, ki se v glavnem sestoji iz dežel Severnoatlantske in Bagdadske zveze ter pakta za Jugovzhodno Azijo, medtem ko LR Kitajska ni zastopana v njem. Spričo tega je po njegovem mnenju Svet dejansko paraliziran in nesposoben, da bi neodvisno od volje ZDA sprejel kakršnekoli odločitve za zagotovitev miru na svetu.

Hruščev nato poudarja, da je politika ignoriranja LR Kitajske nesmiselna in da mora LR Kitajska zavzeti svoje mesto v OZN, če naj zmaga zdrav razum. Brez LR Kitajske, je rečeno v odgovoru premiera Hruščeva, Varnostni svet in OZN ne moreta biti povsem učinkovita v čuvanju miru in varnosti na svetu, kakor to zahteva Ustanovna listina OZN.

Premier Hruščev v svojem govoru ponovno obsoja ameriško-britansko intervencijo na Srednjem vzhodu in poudarja, da so bile trditve o indirektni agresiji v zvezi s tem, da bi moral biti razpuščen.

Libanonu s strani opazovalcev OZN dvakrat zavrnjene. Sovjetski premier pravi, da so imele ameriške trditve o indirektni agresiji namen odvrti pozornost od dejanske anglo-ameriške agresije na Srednjem vzhodu.

V odgovoru je rečeno, da sovjetska vlada smatra, da je na vsak način treba razvijati stike in odnose med državami vseh dežel, in da upa, da bodo ZDA podprle predlog za sklicanje izrednega zasedanja Generalne skupščine OZN v svrhu zmanjšanja napetosti na svetu in hitrejše priprave tal za sestanek na najvišji ravni.

Premier Hruščev je v odgovoru premieroma Velike Britanije in Francije, Macmillanu in De Gaulleu prav tako predlagal sklicanje izrednega zasedanja Generalne skupščine OZN in izrazil upanje, da bo ta predlog sprejet.

Tudi ZDA za sestanek Generalne skupščine

New York, 5. avg. (Reuter). - ZDA so nocoj sporočile, da bodo zahtevale izredno zasedanje Generalne skupščine, da bi razpravljala o pritožbi Libanona »zaradi vmešavanja Združene arabske republike v njegovo notranje zadeve.«

MURPHY SE BO SESTAL S FAVZIJEV IN NASERJEM

Pomembni razgovori

V središču razgovorov bo ameriška vojaška intervencija v Libanonu - Nova izkrcavanja ameriških čet povzročajo v Kairu veliko zaskrbljenost - Umik tujih čet osrednji pogoj za normalizacijo položaja

Kairo, 5. avg. (Tanjug) - Posebni odposlanec predsednika Eisenhowerja za Srednji vzhod Robert Murphy prispe drevo v Kairo, kjer bo s predstavnikoma ZAR govoril o položaju na Srednjem vzhodu in o stikih med obema deželama. Obveščeni krogi pravijo, da prihaja Murphy, ki je že obiskal Libanon, Jordan, Irak in Izrael, v Kairo po navdilih svoje vlade. Vlada ZAR je izjavila, da nima pomislekov proti njegovemu obisku in razgovoru. Murphy se bo sestel z zunanji ministrom Favzijem in sprejel ga bo tudi predsednik Naser. V Kairu ostane baje dva dni, potem pa odpotuje v London in Washington, kjer bo poročal Eisenhowerju.

Murphyjevemu obisku pripisujejo v Kairu precejšen pomen, češ da je prvi visoki funkcionar ameriškega zunanjega ministristva, ki bo v zadnjih dveh letih obiskal Kairo. V političnih krogih pravijo, da je pomen njegovega obiska tem večji, ker prihaja po daljših razgovorih in akcijah v deželah Srednjega vzhoda. Pozornost vzbuja to, da je njegovemu prvemu obisku v Libanonu sledila izvolitev Sehaba za predsednika, vtem ko se je Hussein med njegovim bivanjem v Amanu sprijaznil s tem, da hašemitske unije ni več.

Obveščeni krogi pa pričakujejo, da bo v središču Murphyjevih razgovorov ameriška vojaška intervencija v Libanonu. Vlada ZAR meni, da je ta intervencija »podlaga krize na Srednjem vzhodu in da neposredno ogroža mir na svetu. Nova izkrcavanja v Libanonu povzročajo v Kairu zelo veliko zaskrbljenost. Vlada ZAR je opozorila na to, da bo intervencija v Libanonu neogibno privedla do poslabšanja stikov med ZDA in ZAR. V Kairu namreč ne pozabljajo, da so ZDA vztrajno in brezuspešno očitale ZAR, da se baje množično odločile za izkrcavanje v Libanonu.

ta politika ni »statična« in da se lahko prilagodi sedanjim razmeram.

Po sestanku z novinarji je Murphy odpotoval v Kairo. Izrazil je upanje, da bo tam našel »istega duha razumevanja, kakor ga je našel v Amanu.« Pripomnil je, da odpotuje iz Kaira v Atene, kjer bo govoril o splošnih problemih, potlej, ko se bo vrnil v Washington, pa se ustavi še v Londonu.



Predsednik Sehab

Ameriška politika ni »statična«

Beirut, 5. avg. (Reuter). - Posebni odposlanec predsednika Eisenhowerja Murphy je danes na sestanku z novinarji izjavil, da ni mogoče reči, kdaj se bo začel umik ameriških čet iz Libanona. Rekel je, da je to odvisno od predsednika Sehaba in da se bodo ameriške čete umaknile »ko bo libanonska vlada menila, da je obnovljena ustrežna stabilnost.« Potem je Murphy izjavil, da pošiljanje ameriških čet v Jordan ne pride v poštev. Ko je govoril o ameriški politiki na Srednjem vzhodu, je rekel, da

Priljubljenost na umik?

Beirut, 5. avg. (AFP). - Predstavnik poveljstva ameriških čet v Libanonu je danes izjavil, da se bodo ameriške čete umaknile iz Libanona brž, ko bo to zahtevala zakonita libanonska vlada. To je izjavil v zvezi z večeršnjim govorom novega predsednika republike Sehaba, da je prvi »narodni cilj Libanona« umik tujih čet z libanonskega ozemlja.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo 6. avgusta 1958 Pretežno jasno vreme z nekoliko povečano oblačnostjo v opoldanskih urah. Zjutraj po kotlinah kratkotrajna megla, najnižja temperatura ponoči med 7 in 12, v Primorju 18, najvišje dnevene okoli 28 stopinj Celzija. Azorsko področje visokega zraka preiska se je razširilo nad Srednjo Evropo. Frontalni sistem se iznad severozahodne Evrope pomika proti vzhodu in zaenkrat na alpske kraje še ne bo vplival.



Gradnja avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb tudi v avgustu hitro napreduje. Finišerji dan za dnem dokončujejo na stotine metrov ceste z izgotavljanjem betonske plošče na trdni podlagi, ki so jo zgradile marljive mladinske delovne brigade

Mladina iz drugih držav na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb

Julija je našim mladincem pomagalo graditi avtomobilsko cesto sto devet mladincev in mladink iz več drugih držav - Dvanajst izmed njih jih je dobilo častni naziv udarnika, štiriindvajset pa so jih pohvalili - Večja skupina teh mladincev sodeluje sedaj še na festivalu v Dubrovniku

Otočec na Krki, 5. avg. (Tanjug). V juliju je pomagala graditi avtomobilsko cesto »Bratstvo in enotnost« od Ljubljane do Zagreba tudi brigada tujih mladincev iz Poljske, Vzhodne in Zahodne Nemčije, Holandske, ZDA, Anglije, Tunizije, Avstrije in Belgije. V brigadi je bilo 109 mladincev in mladink, mednarodnega mladinskega seminarja s temo »mladinske delovne akcije«, ki so ga priredili na trasi avtomobilske ceste, pa se je udeležilo še 15 mladincev iz tujih dežel.

Ob zaključku izmene je glavni štab mladinskih delovnih brigad pohvalil delovno brigado tujih mladincev, ki je izpolnjevala svoje dnevne naloge povprečno 170-odstotno. Brigada je delala na »beograjskem odseku«, enem najtežavnih objektov avtomobilske ceste. Dvanajst najboljših mladincev in mladink v brigadi so razglasili za udarnike, 24 pa so jih pohvalili.

Tudi mladinci so poslušali tri informativna predavanja o Jugoslaviji, jugoslovanski zunanji politiki in družbenem upravljanju pri nas. Razen tega so organizirali zanje štiri izlete. Obiskali so Kočevski Rog, kjer se je v NOV mudil štab partizanskih odredov Slovenije, nadalje Ljubljano, Postojno, Dolenjske Toplice, Kumrovec, Rogaško Slatino in Zagreb, kjer so si ogledali tovarni »Prvomajska« in »Rade Končar«.

Večina tujih mladincev, ki so pomagali graditi avtomobilsko cesto od Ljubljane do Zagreba, je odpotovala iz naše dežele, večja skupina pa se mudi na mednarodnem mladinskem festivalu v Dubrovniku, ki se je začel 1. avgusta.

Cestitka

Beograd, 5. avg. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz-Tito je poslal predsedniku republike Bolivije Hernanu Silezu Suazuju tole brzojavko: »Ob obletnici neodvisnosti republike Bolivije prosim Vašo Ekscelenco, da sprejme moje iskrene čestitke in najboljšo željo za blaginjo bolivijskega naroda in za Vašo osebno srečo.«

Francoski gost

Ljubljana, 5. avg. (Tanjug). - V Slovenijo je prišel napredni francoski književnik in prijatelj Jugoslavije Claude Avelin, katerega roman »Ujetnik« in tri mladinske knjige so izšle v slovenski. Z njim je prispela tudi sekretarka francosko-jugoslovanskega društva v Parizu Jeanne Brullere. Francoska gosta sta si danes ogledala Ljubljano, po obisku v Postojni ter na Dolenjskem in Gorenjskem pa se bosta mudila 10 dni v Rovinju.

MEDCONSKI SAHOVSKI TURNIR V PORTOROŽU

Pol točke za Gligorića

Matanović bo proti Sanguinetiju le stežka dosegel neodločen izid

(Od našega posebnega dopisnika) Portorož, 5. avgusta. Današnje I. kolo medconjskega sahovskega turnirja se je zaradi ogromnega navala fotoreporterjev začelo z majhno zamudo. Do prekinitve so se končale naslednje partije:

- Bronstein-Gligorić remi, Panno-Pachman remi, Larsen-dr. Filip remi, Talj-De Greiff 1:0, Benkö-Füster 1:0, Fisher-Neikirh remi.

Bronstein in Gligorić sta z igrala v indijski obrambi Šamischovo varianto. Bronstein je izbral kot beli najostrejšje poteze te variante. Po dvanajsti Bronsteinovi potezi je Gligorić skoraj eno uro premišljal. V srednji igri se je naš velemejster odlično branil, tako da je v nekem trenutku že kazalo, da je v prednosti. Proti koncu partije pa sta nasprotnika zašla v hudo časovno stisko in se v izenačeni poziciji sporazumela za remi.

Posebna pozornost je veljala v tem kolu igri mladega ameriškega prvaka Bobbyja Fisherja, ki se je

pomeril z bolgarskim prvakom Neikirhom. V španski partiji se je izognil Fisher zamenjavi dam, računajoč, da si bo s tem pridobil prednost. Izkazalo pa se je, da je napačno računati, saj je po zamenjavi dam Neikirh stisnil Fisherje v utesnjem položaj. Neikirhov ponujeni remi je Fisher hitro sprejel.

Proti Sanguinetiju je naš velemejster Matanović v španski partiji zaigral zaprto varianto. Dosegel je boljše pozicijo, vendar je v 23. potezi spregledal v razmeroma preprosti kombinaciji preprost odgovor belega. Da bi si olajšal položaj, je Matanović žrtvoval kmeta. V končnici enakobarvnih lovcov pa bo le stežka dosegel remi.

Olafsson in Szabo sta v tem kolu izbrala angleško partijo, ki je pozneje prešla v Tarraschevo obrambo. Beli si je ustvaril močnega prostega kmeta na d-liniji, za kar je moral dati Szabo kvaliteto. Po številnih zapletih, v katerih je Olafsson vrnil kvaliteto, je Szabo ob prekinitvi ostal z

dveema kmetoma manj in brez izgledov, da bi rešil remi.

Prav počasi se je razvijala partija Petrosjan-Sherwin. Mladi ameriški mojster se je krepko postavil po robu, ni pa vzdržal v hudi časovni stiski, v kateri je Petrosjan dobil dva kmeta in je zdaj Sherwin brez izgledov na rešitev.

Averbah si je proti Cardossu v otvoritvi ustvaril znatno prednost. Mlademu Filipincu, ki se je trdo živo branil, pa ni uspelo, da bi se rešil pred slabšo končnico, v kateri ima Averbah izgled na zmago.

Rosseto je bil v I. kolu prost. Jutri se bodo v II. kolu srečali:

- De Greiff-Petrosjan, Szabo-Talj, Pachman-Olafsson, Matanović-Panno, Filip-Sanguineti, Cardosso-Larsen, Gligorić-Averbah, Neikirh-Bronstein, Füster-Fisher, Rossetto-Benkö, Sherwin je prost

KAKO POTEKAJO PRIPRAVE ZA IZKORISČANJE DOTACIJ

Za izboljšanje pogojev za letni oddih

Za izvedbo svojih programov na tem področju je v Sloveniji predložilo zahteve za potrebna finančna sredstva deset organizacij — Pogoji za prejem dotacije, to je predložitev dokončnega programa, pa so doslej izpolnile le tri organizacije — Skoraj četrtina vseh razpoložljivih sredstev je pripadla Turistični zvezi oziroma turističnim društvom

nikov dom na Križkih podih, za kočo na Kokrškem sedlu ter za kočo na Mangartu in na Razor planini.

Od nekaterih drugih koristnikov smo po telefonu zvedeli, kako nameravajo trošiti sredstva iz dotacije. Zveza prijateljev mladine bo dotacijo razdelila po okrajih, bi bodo nabavili opremo za bazo, da bi dokončno ustrezale za letovanje otrok. Zveza sindikatov, ki se je svojčas zelo potegovala za ta sredstva, pa še do danes nima točnega razdelilnika po okrajih. Verjetno bodo okrajni sveti denar razdelili po sindikalnih podružnicah, ki ga bodo potrošile za nabavo novih ležišč v domovih in za druge bolj stalne stvari.



Na letališču

Razveseljiva bilanca našega letalskega prometa

V prvem polletju je potovalo z letali 36.000 potnikov, julija pa celo 30.000

Beograd, 5. avg. (Tanjug). — Letala Jugoslovanskega avio-prometa so prevozila v prvem polletju letošnjega leta 4000 potnikov več kakor lani. Z letali je potovalo 36.500 potnikov, in sicer na domačih progah 25.500, na tujih pa 11.000. Po še nepopolnih podatkih je potovalo z letali v juliju kakih 30.000 potnikov ali samo okrog 6000 manj kakor v vsem prvem polletju. Ker imamo do konca letošnje sezone še dva meseca zelo živahnega letalskega prometa, v JAT menijo, da bodo presegli letošnji načrt, ki določa, da bodo prepeljali 132.000 potnikov. Blaga so prepeljala naša letala v prvem polletju letošnjega leta približno toliko kakor lani.

Med sezono letajo naša letala na 23 zračnih progah (8 rednih in 15 sezonskih) v notranjem prometu ter povezujejo glavna mesta republik z največjimi turističnimi kraji. Naša letala pa letajo tudi na 15 tujih zračnih progah.

Delegacija ameriških pravnikov

Beograd, 5. avg. (Tanjug). V Beograd je danes prispela delegacija Zvezne zveze delegacija Zvezne zveze pravnikov ZDA (American Bar Association), ki se bo v razgovorih s predstavniki Zveze združenih pravnikov Jugoslavije seznanila s organizacijo oblasti in pravnim sistemom v naši državi.

Velika škoda zaradi neurja v Titogradu

Silen veter je močno poškodoval številne strehe — Skupno škodo cenijo na okroglo 100 milijonov

Titograd, 5. avg. (Tanjug). — Po prvih cenitvah znaša škoda, ki jo je napravilo večerajšnje neurje gospodarskim podjetjem in po mestu, kakih 100 milijonov. Med gospodarskimi podjetji je najbolj prizadeta tovarna pohištvna »Marko Radović«. Veter, ki je pihal s hitrostjo nad 100 km na uro, je vzdignil streho s te tovarne, tako da je med nalivom voda zalila dvorano s pohištvom in nekaterimi stroji. Veter je vzdignil tudi del strehe s tobačne tovarne v Titogradu. Vihar je poškodoval tudi strehe tovarne »Radioje Dakić« in »Avto-remonta«, z grafičnega zavoda in drugih podjetij v mestu.

Turistična zveza Slovenije, Zveza sindikatov, Planinska zveza, Zveza prijateljev mladine, Združenje tabornikov, Počitniška zveza, Ljudska mladina, Zveza študentov, Sportna zveza in ZTV Partizan prejmejo iz sklada za izboljšanje pogojev za letni oddih 84 milijonov dinarjev. To dotacijo pa prejmejo pod pogojem, da si priskrbijo še določeni znesek kot participacijo okraj ali občine ali pa iz svojih sredstev. To pomeni, da je tudi letos skupnost dala precejšnje možnosti raznim telesovzgojnim in drugim društvom ter organizacijam, da si uredijo taborišča, domove in druge objekte za prijetnejši letni oddih svojega članstva.

Vse omenjene organizacije so v zahtevah za dotacijo zelo obširno navedle svoje potrebe. Tem zahtevam je bilo seveda moč ugoditi le v okviru razpoložljivih sredstev. Sekretariat za blagovni promet, ki potrjuje program izkoriščenja dodeljenih sredstev, je naprosil vse prizadete, da čimprej pošljijo natančen program, da bodo lahko dvignili denar pri Narodni banki. Doslej pa so od vseh dotirancev poslali program v odobritev Turistična zveza, Počitniška zveza in Planinska zveza. Od vseh drugih ni ne duha ne sluha že nekaj mesecev, čeprav so pred meseci nekateri predstavniki posameznih koristnikov hodili od urada do urada in na vsak način hoteli doseči, da bi dobili denar kar na roko.

PET MILIJONOV — POMOC ZA ZGRADITEV ŽIČNICE NA VITRANC

Levji delež, to je skoraj četrtina dotacije je dobila Turistična zveza. To je tudi upravičeno. Posamezna turistična društva so se namreč v zadnjih letih izkazala in so z majhnimi sredstvi veliko naredila. Zato se je Turistična zveza odločila razdeliti znesek na posamezna turistična društva. Tako si bodo s petimi milijoni delno pomagali v Kranjski gori pri dograditvi žičnice na Vitranc. Zanj potrebujejo mnogo več in so pred kratkim vrožili investicijski program in prošnjo za kredit. V Predvdvoru bodo z milijonom dinarjev dogradili kopalnico, v Begunjah dokončno uredili turistični dom v Dragi in camping na Bledu. Z dotacijo bodo turistična društva nadalje dokončno uredila camping pri Sebcu, Ribičev Laz, weekend naselje v Gor-

njem gradu, razširila weekend naselje pri Preboldu, uredila camping v Postojni, nakupila opremo za camping v Framu, uredila camping in izletne točke v Bovecu, camping in kopalnico na Vinici, kopalnice v Brežicah, Trebijah, Poljanah, Besnicah, Ljubnem, Laškem, Stari mlini pri Vrhniku, Ormožu in plažo pri Ankanaru. Precejšen znesek bodo porabili za camping na Otočcu, za dograditev doma na Travnih gorah in počitniškega centra na Pohorju ter za ureditev prenočišča v domu na Skalnici, v Piranu pa bodo porabili pol milijona za nakup čolnov. Nadaljevali bodo tudi urejanje Tolminskih korit ter uredili vhod v Križno jamo.

Turistična zveza ima torej lep program in verjetno bi bil glede

ZA DOGRADITEV IN OPREMO DOMOV

Počitniška zveza Slovenije ima sicer manj obsežen program kot Turistična zveza, ker skrbi v glavnem le za nekaj večjih objektov, zato pa so zneski za ureditev, adaptacijo počitniških domov in za nabavo opreme večji. Z letošnjo dotacijo namerava Počitniška zveza urediti razne naprave in nabaviti dodatno opremo v domovih v Srednjem vrhu, na Bledcu, v Lescah, Medveji in v Zadru.

Planinska zveza bo potrošila 13 milijonov dinarjev za gradnjo in ureditev planinskih domov ter za nabavo opreme ter šotorov za taborjenje planincev. Tako bodo letos uporabili denar za ureditev, dokončanje in opremo domov na Menini planini, za Tičarjev dom na Vrščicu, dom na Jančah, dom na Peci in na Uršji gori, »Zlatorog« v Trenti in za kočo v Tamarju in pri Sedmerih jezerih, za Češko kočo, Aljažev dom, Pogáč-

Nesreča, ki obtožuje in opozarja

Ljubljana, 5. avgusta. Smrtna nesreča dveh delavcev na gradbišču sredi Ljubljane, o kateri smo včeraj na kratko poročali v 2. izdaji našega lista, ima tako ozadje, da je vredno o njej spregovoriti še ponovno. O tej nesreči v Kersnikovi ulici, kjer gradi gradbeno podjetje »Tehnika« novo stavbo za podjetje »Prehrana«, namreč nikakor ni moč reči, da je bil le nesrečen slučaj. Če bi bila strokovna izvedba del pravilna in delovno mesto zavarovano, bi se to ne zgodilo. Zato naj veljajo te vrstice še predvsem kot resno opozorilo vsem podjetjem, kjer slaba strokovna dela in pomanjkljiva varnostna zaščita ogrožata življenja delavcev in kjer bi se

lahko dogodilo kaj podobnega — za prizadete nepopravljivega.

Danes dopolnje si je prizorišče nesreče ogledala posebna komisija Republike in Okrajne inšpekcije za delo. Njune ugotovitve so porazne.

Nova stavba ob Vajenskem domu ima po načrtih precej globlje temelje kot sosednja stavba Vajenskega doma ter dvoriščne dveravnice. Zato so morali pred kopanjem temeljev za novo stavbo utrditi in poglobiti oporni zid Vajenskega doma in predvsem dveravnice. To delo pa so po ugotovitvi ing. Ludvika Kavsa iz Republiške inšpekcije skrajno neustrokovno opravili. Namesto da bi napravili trdne vezi iz armiranega betona, so podzidavali stare temelje postopno z nevezanimi betonskimi bloki. Ko so nato tik ob zidu začeli kopati nove temelje, se je nezavarovan oporni zid odtrgal in zgrmel na delavce. Dva je zasulo in sta umrla.

Razen nepravilnega strokovnega dela je to tudi primer skrajno slabe varnostno zaščitne službe, saj zidu niso poprli niti z zasilnimi oporniki.

Tako se v kratkem ugotovitve komisije. Temu bo nujno sledila ugotovitev krivde s strani pristojnih organov, razumljivo pa je tudi izgovarjanje uslužbencev »Tehnika« in valitev krivde drug na drugega. Nimamo namena, da bi bili med njimi posredniki, da bi ugotavljali, kdo od projektanta do delovodje je zakrivil nesrečo.

Dva delavca sta mrtva zaradi slabega strokovnega dela, malomarnosti na gradbišču in pomanjkljivih varnostnih naprav. Če prelistamo delovni dne-

nik, najdemo v njem poročilo, datirano 2. julija o ogledu gradbišča, iz katerega na kratko povzemo: »Podbetoniranje je v redu izvršeno in po načrtu. Na sosednjih stavbah ni opaziti nobene razpoke, zato je delo v redu opravljeno.«

Dober mesec potem, ob nadaljnjih delih, se je zid zrušil. Zelo slabo je, da mora biti tako hud dogodek, kot je smrt delavcev, dokaz, da se strokovne izvedbe del ne sme ocenjevati tako površno. Prav tako je vredno vse kritike, da ni bilo nič napravljeno za varnost delavcev — po nešteti referatih, predavanjih, seminarjih in opozorilih o nujnosti skrbne higienske tehnične zaščite.

»Putnikovi avtobusi skozi vse leto vozijo domače turiste v inozemstvo. Daljši in krajši izleti v tuje države so skoraj na dnevnem redu. V tem ne bi bilo ničesar posebnega in zanimivega — če ne bi v Italijo in Avstrijo zelo pogosto potevali z izletniki tudi Ciril Gašperšič, šef garaže »Putnika« v Ljubljani. Turisti so kmalu opazili, da se Gašperšič ob prihodu v kako italijansko ali avstrijsko mesto vedno dolgo na samem razgovoru z znanimi špekulantami. Seveda so o tem govorili tudi po povratku v domovino, kjer so za govorice zvedeli tudi naši organi za notranje zadeve. Pred nekaj meseci so po preveritvi resničnosti teh govoric Cirila Gašperšiča prišli. Bremenijo ga debeli svežnji dokazanega materiala, ki govori o njegovi raznovrstni dejavnosti v preteklem času.

CIGARETE POD AVTOBUSNIMI SEDEŽI

V podjetju »Putnik«, kjer dela že osem let, je Ciril Gašperšič užival veliko zaupanje. Ker je znal

Obisk zahodnonemških mladincev

Niš, 5. avg. (Tanjug). V Niš je iz Berlina prispela skupina 32 članov zahodnonemške socialistične organizacije »Falken«. Kot gostje Okrajnega komiteja Ljudske mladine Niša se bodo mudili tu več dni. Obiskali bodo nekatere delovne kolektive ter se seznanili z zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi mesta. Nemški mladinci se bodo seznanili tudi z izkušnjami Ljudske mladine, nekaj dni pa bodo prebili v Kamu v Sičevski globeli kot gostje Počitniške zveze.

RAZŠIRJEN »POSEL« POTREBUJE POMOČNIKA

Mož se je lotil tehniškega »novatorstva«, saj je kot šef garaže lahko montiral na avtobuse posebne tihotapske naprave. Razen skrivališč pod sedeži si je uredil pod avtobusi rezervoarje po 50 litrov bencina. Tudi tu je bilo na vžez

nemški in italijanski jezik in imel stalna potna lista za Avstrijo in Italijo, je Gašperšič zelo pogosto odhajal v inozemstvo — skoraj vedno, kadar je želel.

Tihotapiti je začel že leta 1954, ko se je odpravil s skupino turistov v Italijo. Tedaj nihče od potnikov ni slutil, da so pod njihovimi sedeli skrbno skrivale cigarete, ki so šle v Italijo zelo dobro v promet. Mala skladišča, v katerih je Gašperšič spravil vsakokrat okoli 2000 cigaret, so se onstran meje izpraznila, cigarete pa so ostale na dogovorjenih »zvezah«.

SVETE STANOVANJSKIH SKUPNOSTI NAJ BI VOLILI NA ZBORIH VOLIVCEV

Glede načina volitev svetov stanovanjskih skupnosti navaja zakonski osnutek dve alternativni. Po prvi naj bi te svete volili neposredno na zborih volivcev, po drugi pa naj bi jih volili delegati hišnih svetov. Predsedstvo OSS Kranj smatra, da bi bilo odločno primernejše, če bi svete stanovanjskih skupnosti volili neposredno na zborih volivcev z območja stanovanjske skupnosti, ker bi to omogočilo širšo demokratičnost, na kateri tudi sloni celoten koncept stanovanjskih skupnosti.

V zvezi s tem pa bi bilo treba tudi vskladiti območja zborov volivcev z območji stanovanjskih skupnosti. Zakonski osnutek govori o tem, da o ustanovitvi stanovanjske skupnosti odloča zbor volivcev. Toda kateri zbor volivcev? Ali samo zbor volivcev z območja stanovanjske skupnosti (kar je po mnenju predsedstva OSS Kranj edino pravilno) ali pa zbor volivcev sedanjega območja (ki pa je lahko večje ali manjše od območja stanovanjske skupnosti)?

SAMOPRISPEVKI V RAZNIH OBLIKAH

Glede samoprispevkov prebivalcev sodi predsedstvo OSS Kranj, naj bi jih ne določali togo v odstotkih od dohodkov posameznikov, ker

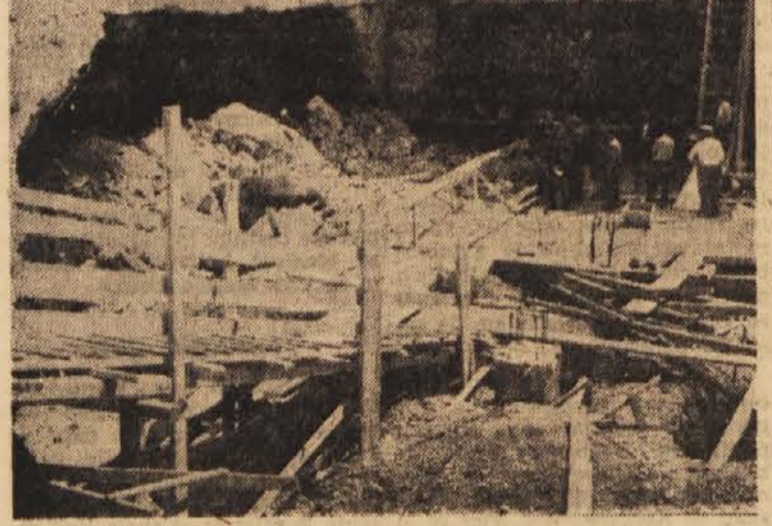
SORODNIKI POSILJAO AVTOMOBILE

Gašperšič tudi ni pozabil na tihotapljenje domače in tuje valute. Pogosto je v Trst nosil s seboj precej dinarjev in dolarjev, jih preprosto zamenjavaj v lire in trgoval v znanemu v domačini motornu voz s plačo pod videzom darila. Preiskava je pokazala da je posel »organiziral« jemal denar in preskrbel »rodnike«, ki so pošiljali izdatna darila in seveda tudi potrebna darila na pisma. Med drugim je preskrbel avtomobil tudi sebi in svojem bratu.

OSEBNO POSOJILO 150.000 DINARJEV

Posil Cirila Gašperšiča so bili zelo obsežni in raznovrstni, vsi pa so imeli eno in isto panto: lahke zaščitke. Se en primer, ki kaže, kako visok je bil njegov denarni promet:

»Nekoč je prišel Gašperšič k meni in zahteval osebno posojilo v znesku 150.000 dinarjev. Se spomnim blaginjske »Putnika«. Povevala me je, da je to nemogoče, vendar je zahteval ponovno in sem mu morala izplačati. Napisal mi je samo kratko potrdilo... Ko je bil prijet, sem hitro stopila do njegove žene in ji povedala za dolg. Takoj mi je vrnila denar...«



Pogled na del gradbišča, kjer sta pod zrušenim opornim zidom (zgoraj levo) našla smrt dva delavca, medtem ko se je tretji na daljnjem posrečilo še pravočasno odskočiti

MNENJA — KRITIKA — POLEMIKA

Usluge servisov naj bodo kar najcenejše

Nekatere pripombe predsedstva Okrajnega sindikalnega sveta Kranj k osnutku zakona o stanovanjski skupnosti

Stanovanjske skupnosti bodo potrebe vsekakor priklicale v življenje najprej tam, kjer je visok odstotek zaposlenega prebivalstva, zlasti žena, torej v industrijskih krajih. Družine, v katerih sta zaposlena mož in žena ali pa še morebiti kdo od otrok, ne zmorejo več vsega gospodinjstva dela, zlasti še, če je gospodinjstvo zastarelo. Svoje proizvodne sposobnosti uporabljajo na delovnih mestih, v tovarnah, ustanovah, zato pa imajo čedalje manj časa, da bi se ukvarjali po službi še s kuho, pospravljanjem stanovanja, krpanjem in podobnim delom. Toda tudi to delo mora biti opravljeno. Zato so žene, ki so hkrati delavke v tovarni in gospodinjke doma ter so noč in dan na nogah, pretužene, rahlajo si svoje zdravje, so nervozne ter tudi na delovnih mestih v podjetjih in ustanovah ne morejo dobro opravljati dela. Takim družinam se zlasti postaja stanovanjska skupnost čedalje bolj potrebna, ker jih bo razbremenila s tem, da bo omogočila sodobnejšo tehnično osnovo gospodinjstva, da bo uredila razne servise za pomoč družinam (pralnice, krpalnice, men-

ze, otroška zavetišča, nego starih ljudi, bolnikov itd. Hkrati bo to omogočilo, da se bodo lahko zaposlile tudi tiste žene v industrijskih krajih, ki zdaj tega še ne morejo storiti, ker nimajo kam dati svojih otrok in podobno. Te žene bodo lahko nadomestile dokaj delovne sile, ki bi jo bilo sicer treba prigrbiti v industrijske kraje s podedelja in ki bi se nadalje poslužala komunalni standard (ker bi še bolj manjkalo stanovanj, šol, zdravstvenih ustanov, menz itd.).

Prav iz teh razlogov so tudi sindikati zainteresirani da aktivno sodelujejo pri nastajanju stanovanjskih skupnosti. Zato sindikalne organizacije in njihova vodstva v posameznih krajih te dni razpravljajo o osnutkih zakona o stanovanjskih skupnostih ter izrekajo svoje pripombe in predloge.

Med drugimi so o osnutku tega zakona že razpravljali na seji predsedstva OSS Kranj. Ta sindikalni organ smatra, da koncept stanovanjskih skupnosti, kakršnega predvideva zakonski osnutek, povsem ustreza, in sodi, da morajo pri dajanju pobud za ustanavljanje stanovanjskih skupnosti odigrati sindikalne organizacije pomembno vlogo. Predsedstvo OSS Kranj pa ima tudi nekatere pripombe oziroma predloge, s katerimi so njihovih predstavnikov seznanili novinarje na tiskovni konferenci.

UVESTI KAZE PAVSAL ZA VSE SERVISSE

Po določbah zakonskega osnutka bodo ljudski odbori lahko nudili stanovanjskim skupnostim nekatere olajšave, da bi skupnosti lahko opravljale stanovanjske razne usluge bolj poceni. Po mnenjih predstavnikov posameznih občin na Gorenjskem pa bodo ljudski odbori lahko nudili le razmeroma majhne olajšave. V zakonskem osnutku je predvideno, naj bi stanovanjske skupnosti plačevale za ljudi, ki bodo zaposleni v raznih servisih, enake družbene obveznosti (prispevek za socialno zavarovanje, proračunski in stanovanjski prispevek), kot jih je treba plačevati za osebe, zaposlene v gospodarskih organizacijah, ki se ukvarjajo s podobno dejavnostjo. Pri taki obremenitvi usluge teh servisov ne bi mogle biti poceni,

vsekakor pa ne cenejše, kot so storitve šušmarjev. Zvezni sekretariat za finance bi bil sicer pooblaščen, da bi lahko določil, katere servise bi lahko obremenili samo s pavsalom, predsedstvo OSS Kranj pa vendarle sodi, da bi bilo bolje uvesti plačevanje pavsalnih obveznosti za vse zaposlene v servisih, ki bi opravljali storitve za družine v stanovanjskih skupnostih. Hkrati bi bilo treba določiti nomenklaturo dejavnosti takih servisov, tako da se pod njihovo streho ne bi mogla vtičati kaka industrijska ali druga pridobitna dejavnost. Servisi, ki bi prerasli v pridobitne organizacije bi seveda prišli pod običajni davčni cenaz.

Predsedstvo OSS Kranj smatra, dalje, naj bi tudi servisi, ki pomagajo hišnim svetom in stanovalcem pri upravljanju stanovanjskega sklada, dobili status komunalnih ustanov (kot ga zakonski osnutek priznava servisom, ki nudijo usluge gospodinjstvom). V nasprotnem primeru bi bilo njihovo delo dokaj drago, kar bi bilo še zlasti pereče sprčo tega, da mnogi hišni sveti zaradi neekonomskih najemnin nimajo dovolj sredstev za vzdrževanje posloplj.

SAMOPRISPEVKI V RAZNIH OBLIKAH

Glede samoprispevkov prebivalcev sodi predsedstvo OSS Kranj, naj bi jih ne določali togo v odstotkih od dohodkov posameznikov, ker

bi bilo to praktično tudi težko uresničljivo. Samoprispevek naj bi bil možen v raznih oblikah (v denarju, materialu, kot prostovoljno delo itd.). Oblika samoprispevka naj bi določila vsaka posamezna stanovanjska skupnost v svojem statutu.

SVETE STANOVANJSKIH SKUPNOSTI NAJ BI VOLILI NA ZBORIH VOLIVCEV

Glede načina volitev svetov stanovanjskih skupnosti navaja zakonski osnutek dve alternativni. Po prvi naj bi te svete volili neposredno na zborih volivcev, po drugi pa naj bi jih volili delegati hišnih svetov. Predsedstvo OSS Kranj smatra, da bi bilo odločno primernejše, če bi svete stanovanjskih skupnosti volili neposredno na zborih volivcev z območja stanovanjske skupnosti, ker bi to omogočilo širšo demokratičnost, na kateri tudi sloni celoten koncept stanovanjskih skupnosti.

V zvezi s tem pa bi bilo treba tudi vskladiti območja zborov volivcev z območji stanovanjskih skupnosti. Zakonski osnutek govori o tem, da o ustanovitvi stanovanjske skupnosti odloča zbor volivcev. Toda kateri zbor volivcev? Ali samo zbor volivcev z območja stanovanjske skupnosti (kar je po mnenju predsedstva OSS Kranj edino pravilno) ali pa zbor volivcev sedanjega območja (ki pa je lahko večje ali manjše od območja stanovanjske skupnosti)?

Pogajanja namesto nasilja

V ponedeljek je vodja ciprskega gibanja odpora EOKA Digenis ukazal svojim pristašem, naj neha streljati. To se je zgodilo v trenutku, ko so incidenti in obojeni boji na tem nesrečnem otoku dosegli višek. V juliju je padlo 97 ljudi, ranjenih pa je bilo kakih 200.

Po krajšem premirju je postal Ciper v začetku junija turistično središče spopadov med angleškimi četami, ciprskimi Grki in pripadniki turške narodne manjšine. Medsebojni obračuni Turkov in Grkov na otoku ter britanske akcije množičnih aretacij in »čiščenja« so dobivali iz dneva v dan vedno bolj tragične oblike. Samo v enem dnevu so aretirali kakih 1300 Ciprcanov, med njimi ogromno večino Grkov. Po zamisli guvernerja Foota naj bi takšni ukrepi preprečili državljansko vojno. Po vsem, kar se je zgodilo, pa je očitno, da ureditev ciprskega problema ni v represivnih ukrepih. Takšni vojaški in policijski ukrepi so samo še bolj zamotali položaj in povzročajo samo nova nasilja in spopade. Sedenji spopadi so omogočili, da je svet še enkrat in sicer v tragični luči, spoznal, kam vodi kolonialna politika sile.

Nedavno objavljeni načrt Londona, po katerem bi otok razdelili, britanski guverner pa bi imel v »prehodnem« sedemletnem obdobju glavno besedo, je samo otežkočil položaj. Ta načrt ne

upoštevava pravice prebivalstva do somoodločbe in se tako ogne bistvu problema. Zato tudi ni čudno, da so ga Ciprčani enodušno odklonili. Načrt je dobil še jasnejši smisel spričo zadnjih dogodkov na Srednjem vzhodu. Ciper je bil oporišče za intervencijo v Jordanu. Londonski tisk je ob tej priložnosti odkrito poudarjal, da je »kriza v arabskem svetu pokazala, kako važen je Ciper za uveljavljanje britanske strategije.«

V vrtincu spopadov na otoku je Macmillan te dni pozval ciprsko prebivalstvo, naj »v lastnem interesu opusti nasilje«. Istočasno pa v Londonu še zmerom poudarjajo, da vrata za pogajanja še niso zaprta. EOKA je zdaj opustila oborožene boje in si pridržala pravico, da jih bo nadaljevala, če na drugi strani ne bi opustili nasilja.

Digenisov ukaz nudi novo možnost, da poiščejo politično poravnano spora. Bilo pa bi nerealno zahtevati takšno poravnavo z vsiljevanjem načrta o razdelitvi otoka in o trodominiju. Ogromna večina ciprskega prebivalstva nasprotuje takšni ureditvi vprašanja, ki mlo rečeno odlašajo uresničenje njegove pravice do samoodločbe v nedogled. Če želi London stvarna pogajanja, tedaj je zdaj čas in priložnost, da sedejo za mizo njegovi predstavniki in predstavniki Ciprcanov, dveh neposredno in edino pristojnih strani v sporu.

D. D. M.

Novi načrti za razvoj

Zaključne čistke v najvažnejših državnih organih — Težišče gospodarske politike na zboljšanju življenjskega standarda

Bagdad, 5. avg. (Tanjug). Predsednik iraške vlade Kasem je na sestanku z novinarji izjavil, da Irak ne bo ničesar sklenil glede Bagdadske zveze, ne da bi poprej navezal stike z ostalimi deželami, ki so članice te zveze. Ko je govoril o Jordaniji, je izrazil prepričanje, da je moč položaj v tej deželi urediti samo s plebiscitom.

V Iraku bodo kmalu zaključene čistke v najvažnejših državnih organih — vojski in policiji. Z dekreti, ki so jih te dni objavili in uveljavili, je bilo odstranjeno celotno vodstvo varnostne službe, ki je neposredno delovala ob najtesnejšem sodelovanju oficirjev Velike Britanije in Bagdadske zveze.

Minister za razvoj ekonomike, socialist Fuad Rikadi, je izjavil, da se Irak pripravlja na popolno revizijo dosedanjih planov razvoja, ker je večina teh načrtov samo vojaško in drugače koristila prejšnjemu režimu in njegovim zaveznikom iz tujine. Večina takšnih načrtov, ki so jih sestavljali, so zdaj opustili, tiste, ki so jih bili začeli sestavljati, pa bodo revidirali. Med njimi so tudi načrti o cestah strateškega, ne pa tudi ekonomskega pomena, za katere so porabili ogromno sredstev, in sicer na področjih, odprtih

proti Iranu in Sovjetski zvezi. Ti načrti naj bi podprli vojaške naklepe Bagdadske zveze.

Težišče novih ekonomskih planov je na načrtih, na podlagi katerih naj bi se zboljšal življenjski standard ter težavni položaj najširših množic.

Irak prav tako razpolaga s številnimi rudnimi bogastvi, za katere se doslej sploh niso brigali. Sredstva za vse te načrte bodo dobili od petroleja, uporabili pa bodo tudi druga sredstva, ki jih bo Irak razporedil glede na najnujnejše potrebe.

Izmenjava obiskov

Moskva, 5. avg. (TASS). Enote sovjetske vojne mornarice bodo od 30. avgusta do 3. septembra na prijateljskem obisku v norveških vodah. Istočasno se bodo norveške vojne ladje mudile na obisku v sovjetski luki Murmansk.

Podobna medsebojna obiska so napravili leta 1956.

»Atomski« izmenjava

London, 5. avg. (Tanjug). — Skupina britanskih jedrskih znanstvenikov odpotuje v kratkem v ZDA na razgovore o podrobnostih izmenjave jedrskih informacij na podlagi anglo-ameriškega sporazuma, ki je začel včeraj veljati. V britanski delegaciji so znanstveni svetovalec ministrstva za obrambo Friderik Brander, direktor inštituta za proučevanje atomskega orožja v Aldermastonu William Panny in več znanstvenih svetovalec.

V uradnih krogih pravijo, da sporazum ne pomeni, da bodo zdaj vse razpoložljive skrivnosti ene dežele sporočili drugi, marveč se bodo o vsakem problemu pogajali. Razen tega bo za vsako informacijo druga dežela pričakovala protiuslugo. To se nanaša celo na atomski reaktor, ki naj bi ga ZDA dobavile Veliki Britaniji za podmornico. ZDA bodo pričakovale, da dobe informacije o izkušnjah s to podmornico ali podatke o drugih britanskih dogoznanjih ali procesu v izdelavi atomskega orožja.

Po tej delegaciji pošlje Velika Britanija v ZDA še druge delegacije, tu pa tudi pričakujejo prihod skupine ameriških jedrskih znanstvenikov.

Fanfanijevo poročilo

Rim, 5. avg. (AFP). — Predsednik italijanske vlade Fanfani je danes poročal vladi o razgovorih, ki jih je imel zadnje dni s predsednikom ZDA Eisenhowerjem in zunanjim ministrom Dullesom, z generalnim sekretarjem OZN Hammarskjöldom, s predsednikom angleške vlade Macmillanom, z zahodnonemškimi kanclerjem Adenauerjem, s francoskim zunanjim ministrom Couve de Murvillom in drugimi ministri zahodnih dežel.

Po seji vlade so objavili poročilo, v katerem je rečeno, da je bil cilj vseh teh Fanfanijevih razgovorov, »da bi pripomogli, da bi dežele Severnoatlantske zveze sprožile skupno in učinkovito akcijo, da bi v okviru Združenih narodov prebrodili krizo na Srednjem vzhodu«. V poročilu je rečeno, da je vlada odobrila to Fanfanijevo dejavnost.

RAZGOVORI BALAFREJ — JOXE

Nikakršnega vmešavanja

Rabat, 5. avg. (AFP). — Predsednik maroške vlade Balafrej je v razgovoru z generalnim sekretarjem Quai d'Orsay Joxeom izjavil, da je alžirski problem še nadalje poglavitna ovira za normalizacijo odnosov med Marokom in Francijo. Balafrej je z zanimanjem poslušal Joxea, ki je obrazložil stališče francoske vlade do problemov Bližnjega vzhoda, a je uporabil to priložnost, da je poudaril in pojasnil osnove maroške zunanje politike. Maroko je proti slehernemu tujemu vmešavanju v notranje zadeve neodvisnih dežel. Maroško stališče je, da morajo biti v odnosih

med Zahodom in Bližnjim vzhodom izključene vse oblike ekonomskega in vojaškega kot tudi političnega vmešavanja. Ministrski predsednik Balafrej je poudaril, da bi hotel Maroko ostati ob strani slehernega spopada med bloki in da naj bi se zato umaknilo z maroškega ozemlja vse tuje čete.

S temi podrobnostmi o razgovoru med Balafrejem in Joxeom, ki sta ga imela včeraj dopoldne v Rabatu, je sinoči seznanil novinarje na tiskovni konferenci predstavnik maroške vlade.

IZRAELSKI PROTEST

Razgovori izraelske zunanje ministrice Golde Meir v Parizu

Pariz, 5. avg. (Reuter). Izraelska zunanja ministrica Golda Meir je imela danes dve uri trajajoč razgovor s francoskim zunanjim ministrom Mauriceom Couvom de Murvillom. Popoldne se bo sestala s predsednika francoske vlade De Gaulleom.

Iz Jeruzalema poročajo, da se je ministrski predsednik Ben Gurion včeraj sestal z ameriškim in britanskim veleposlanikom v Izraelu Lawsonom in Randallom. Razgovor z britanskim veleposlanikom se je nanašal na protest izraelske vlade proti zračnemu mostu, ki so ga uvedle britanske vojaške sile med Ciprom in Jordanijo prek izraelskega ozemlja.

Tega zračnega mostu zdaj praktično ne uporabljajo, menijo pa, da bi ga britanska vlada v primeru potrebe rada obnovila.

Zanimujejo pa vesti, da je ameriški veleposlanik obiskal Ben Guriona zato, da bi podprl britansko stališče v zvezi z zračnim mostom. Sodiijo, da se je razgovor z ameriškim veleposlanikom nanašal na ameriško politiko na Bližnjem vzhodu in na odnose med Izraelom in njegovimi sosedami, zlasti Jordanijo.

Sestanek Fanfani — De Gaulle?

Rim, 5. avg. (AFP). Predsednik italijanske vlade Amintore Fanfani je danes sprejel generalnega sekretarja Atlantske zveze Spaaka in ostal z njim dalj časa v razgovoru. Fanfani je nato pospremil Spaaka v kviralni, kjer ga je sprejel predsednik republike Gronchi.

Tukajšnji poučeni krogi pravijo, da bo Fanfani konec tedna odpotoval v Pariz na razgovore s predsednikom francoske vlade De Gaulleom. Vendar o morebitnem Fanfanijevem potovanju v Pariz niso objavili še nobenega uradnega poročila. Razen sestanka s Spaakom bodo Fanfani namreč te teden držale še druge obveznosti. Zato bržčas ne bo odpotoval v Pariz pred petkom ali soboto.

Zahodna Evropa in recesija

URADNE NAPOVEDI IN DEJANSKO STANJE

Uradne presoje gospodarskega položaja na Zahodu zadnje čase s čedalje večjim poudarkom pravijo: nazadovanje gospodarske dejavnosti v ZDA je prenehalo in videti je že neznan preokret, ki vzbuja upanje, da se bo v prihodnjih mesecih položaj še zboljšal. V Zahodni Evropi bi bilo razen nekaterih izjem vse v redu, da ni bilo nevarnosti nazadovanja izvoza. Razen tega je Zahodna Evropa zdaj menda mnogo bolj zaskrbljena kakor ZDA, čeprav tudi ZDA niso brez velikih skrbi, kajti vzlic vsem optimističnim zagotovilom in prognozam so razpoke v ameriškem gospodarstvu še tako velike, da ne dopuščajo pomiritve.

Večje število statističnih serij o gibanju gospodarske dejavnosti na Zahodu kaže na določeno neskladnost med uradnimi prognozami in dejanskim stanjem. Uradne prognoze utemeljujejo bolj s političnimi potrebami kakor z gospodarskimi dejstvi. To je videti tudi iz tega, da imajo isti ljudje, ki izražajo takšne prognoze, hkrati skrbi z ukrepi in politiko, da bi omilili težave. Novi ameriški proračun računa s primanjkljajem 12 milijard dolarjev. Vlada zahteva od Kongresa, naj dovolj za 10 do 15 milijard večjo zadolžitev države itd.

Realno stanje in upanje, da se bo gospodarski položaj v Zahodni Evropi zboljšal, sta zbrala nedavno v Parizu ministre, člane Sveta organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje, da bi razpravljali o »možnem neugodnem učinku ameriške recesije na zahodnoevropsko gospodarstvo« in o ukrepih, ki jih je treba storiti, da bi zavirli sedanje gospodarsko nazadovanje. V svetu ministrov OEEC sprejeta ocena se glasi: naraščanje obsega industrijske proizvodnje je v mnogih

deželah popustilo, v nekaterih pa je začela proizvodnja že nazadovati. To neugodno vpliva na agrarno-surovinske dežele, ker zmanjšuje njihov izvoz v Zahodno Evropo, razen tega pa je tudi izvoz evropskih dežel v drugem četrtletju opozoril na vzemirjalive pojave. Na sestanku so sprejeli tezo angleškega predstavnika, da je »možnost recesije v Zahodni Evropi stvarna« in da posledic ameriške recesije še ni bilo čutiti v polni meri. Po mnenju angleškega predstavnika bi utegnulo priti do »recesije v Zahodni Evropi letos pozimi ali v začetku prihodnjega leta«, vtem ko je za zdaj značilno določeno povpraševanje po jeklu, premoгу in tekstilih.

Posebni razgovori na sestanku so se nanašali na maslo. Za stanje na trgu masla je značilna kriza hiperprodukcije, ki je najbolj prizadela tradicionalne izvoznike tega živila, kakor sta Danska in Holandska, razen obeh prekomorskih dežel Avstralije in Nove Zelandije. Padanje cen in izvoza masla v teh deželah naj bi bilo posledica večje proizvodnje in izvoza iz dežel, ki so maslo še nedavno uvažale, zdaj pa ga izvažajo. Vzrok relativno odvečne proizvodnje je v visokih zaščitnih cenah tako za proizvajalce kakor tudi za potrošnike. Na sestanku so poudarili, da je treba cene znižati, potrošno pa povečati. Dežele, ki niso tradicionalni proizvajalci in izvozniki masla, naj bi opustile politiko močnega subvencioniranja, predvsem pa politiko subvencioniranja.

Glavni del razprave je bil osredotočen na poudarjanju potrebe po skupni, enotni protikristični politiki, usmerjeni na pozitivitev gospodarskega razvoja. V priporočilu je rečeno, naj vsa-ka vlada samostojno oceni metode, ki jih bo uporabila, kakor

tudi čas uporabe posameznih ukrepov, ter v vseh teh akcijah upošteva njihov učinek na druge dežele, da se prepreči zaščita enih v škodo drugih. Posebej so poudarili, da zadene močnejše dežele OEEC, zlasti Zahodno Nemčijo, posebna odgovornost.

Franciji so odobrili podaljšanje posebnega, izrednega kredita pri Evropski plačilni uniji v znesku 150 milijonov dolarjev. Ta kredit je dobila v začetku letošnjega leta in ga je v glavnem že izčrpala, medtem pa se njen položaj v Evropski plačilni uniji in položaj plačilne bilance nasploh nista kaj prida zboljšala. Toda razen Francije je zdaj na dnevnem redu Turčija. Nedavno Menderesovo potovanje v Bonn je bilo med drugim v zvezi z zasiedanjem ministrov Sveta OEEC. Zasedanje naj bi sondiralo teren za skupno akcijo glavnih upnikov Turčije v EPU, da bi sanirali njene finančne razmere. Takšno skupno akcijo upnikov v praksi EPU so prvokrat uporabili v primeru Francije. Turčija naj bi dobila izredni kredit 100 milijonov dolarjev, v katerem bi sodelovale Zahodna Nemčija s 50, Velika Britanija z 10, druge dežele pa s 40 milijoni dolarji.

Posebno pozornost bi zaslužila ugotovitev na tem zasedanju Sveta ministrov OEEC, da je možnost recesije v Zahodni Evropi stvarna. Takšno opozorilo je bilo zdaj slišati prvokrat. To opozorilo je tem pomembnejše, ker vzrok recesije ne povezuje z učinkom ameriške recesije. Razlogov, ki so privedli do nazadovanja gospodarske dejavnosti v ZDA, tudi zahodnoevropskemu gospodarstvu ne manjka: da se recesija v Zahodni Evropi še ni pojavila, je treba pojasniti z nje-nimi značilnimi prejemki od ZDA, ki vplivajo na odgoditev in ublažitve njenega obsega. V. M.



Naša enota v patrolji na izraelsko-egiptovski meji

ZABELEŽENO V RAS EL NAGBU

Pod modro zastavo miru

Med našimi vojaki v puščavi na demarkacijski črti med Egiptom in Izraelom

nih zvokov. Kajti ta kraj, od koder prihajajo ti zvoki, namenjeni njim v tej daljni divjini, jim je drag in pri srcu kot del domovine, kot kraj, v katerem so ostali njihovi tovariši, skozi katerega sta speljani cesta in železniška proga, kjer živijo polno življenje.

Na radijski aparaturi je zatakajena fotografija otroka. Deklica v starosti sedem ali osem mesecev sedi na odeji in z drobnim nasmehom gleda svojega očeta, vodnika Mileta Cvetkovskega, ki tu, pred njeno fotografijo, vzdržuje stik s svetom.

Kako rad bi oče od tod, iz te puščave, poklical zdaj Skoplje, se javil ženi, otroku, staršem...

Toda to mesto je daleč, za mnogimi morji in še več gorami.

V tem mestu ob Vardarju se je rodil, tu je raste in hodil v šolo.

Blizu njihovega doma je bila vojašnica. In kolikokrat je s svojimi tovariši odhajal na dvorišče vojašnice, opazoval vojake, ko so igrali nogomet ali odbojko, tekel za žogo, kadar je odfrčala daleč za mrežo.

Vsi stražarji so ga poznali in so ga zmerom pustili v vojašnici. Če pa je kdaj stražil kak novinec in ga ni hotel pustiti naprej, je vselej kdo izmed njegovih prijateljev vojakov pojasnil stražarju, da je to njihov sosed in njihov prijatelj.

Mile Cvetkovski je čedalje pogosteje prihajal

v vojašnico. Pa tudi dopoldne, brž ko se je vrnil iz šole, je čepeč za zadnjimi vrstami vojakov spremljal pouk.

Ko je opravil malo maturo, se je Mile odločil, da se bo vpisal v podoficijsko šolo za vozo. Na vsak način je hotel postati vojak, in sicer vezist, kot tudi njegovi prijatelji iz vojašnice.

V šotoru utripajo radijski signali. Vodnik Cvetkovski pošilja v svet vesti, da je v Ras el Nagbu vse v redu.

S fotografije pa gleda malo dekletce, Vesna, svojega očeta, katerega ime je nedavno začela izgovarjati in ki mu nekega dne v decembru, ko ga bo videla, ne bo radostno silila v objem, ker ga ne bo niti poznala.

In medtem ko vsi spremljajo signale radijske postaje, pa stojita daleč od tod, tisoč in več metrov, dva vojaka pod modro zastavo OZN ter opazujeta demarkacijsko črto.

Vojak Tikosav Dinić ni nikoli mislil, da ga bo pot privedla iz njegove vasi Gojanovca, tam nekje pri Nišu, tako daleč, sem k Akabskemu zalivu, na točko, od koder je moč videti štiri dežele: Egipt, Izrael, Saudsko Arabijo in Jordanijo.

Kdo ve, ali je kdaj slišal o teh deželah, ali je kdajkoli na zemljevidu, visečem na steni učilnice osnovne šole, iskal z očmi ta del sveta, kjer zdaj živi!

Toda če ni tedaj, pa bo gotovo potem, ko se bo vrnil v svojo vas, poiskal na zemljevidu

točko nekje na 29. stopinji in 37. minuti severne širine ter 34. stopinji in 52 minuti vzhodne geografske dolžine. S prstom bo pokazal, kje se križata ti dve nevidni črti, in govoril svojim rojakom ne brez ponosa: »Tu sem bil. Na straži miru...«

V daljavi se s te opazovalnice kot kaplja črnih modrih del Akabskega zaliva. In če ga gledaš od tod, se zdi kot jezero, ki leži med peščenimi gorami.

Tako potujejo misli v glavah, pokritih z modrimi čeladami varnostnih sil OZN.

Vse je tiho. Samo veter ostro zavija. In slišati je, kako v vetru plapolata zastava OZN.

Med vrhovi črne gore El Hamra je zatoniло sonce, ki je ves dan žarelo nad tem peskom.

Stražarji so odšli na svoja stražarska mesta — v plaščih. Noči so tu tako hladne, da morajo stražarji, ki stražijo po polnoči, obleči jopice in plašče.

Zvečer so svetle luči ugasile prej kot običajno. Treba se je odpočiti, kajti jutri zjutraj bo prišlo letalo.

In tu ni človeka, v katerega prsih ne bo za-trepetal srce, ko se bodo nad El Hamrom prikazala bela krila. Vsi bodo pohiteli letalu naproti, se pozdravili s kanadskim pilotom, poročnikom Willijem, in se prepustili tej kratkotrajni desetminutni radosti.

Ko se bo Willijevo letalo odlepilo od peska in poletelo v daljavo, tako da ga z očesom ne bo moč več videti, se bodo spet vsi zbrali okrog zelenega šotora z radijsko postajo in poslušali nerazumljive zvoke, ki so razen misli in sanj njihov edini stik s svetom.

Nad njihovimi glavami pa v vetru vihra modra zastava miru.

Kapetan I. klase Djordje Radišić

Ras el Nagb — to je peščena puščava, ki jo obdajajo na eni strani venci črnih, od sonca ožganih gora, na drugi strani pa meji na sinje valove Rdečega morja.

Ras el Nagb je puščava, v kateri živi kakih 20 naših vojakov, prav ob demarkacijski črti med Egiptom in Izraelom.

Dva, trije šotori, kakih 20 ljudi, pesek in sonce — to je vse, kar lahko človek tukaj sreča.

Trikrat na teden priletijo v to puščavo belo kanadsko izvidniško letalo in pripelje hrano in pošto — tisto, brez česar bi bilo tu težko živeti.

Ti trije dnevi so v koledarjih ljudi, ki tukaj živijo, zaznamovali z rdečim. Vsak terek, četrt tek in soboto nestrpno pričakujejo prihod letala.

Ko mine teh deset radostnih minut — ki zadostujejo, da si pilot odpočije, da izkrcavo hrano in zvedo novice od našega oficirja, ki v tem letalu nadzira demarkacijsko črto — se ljudje umaknejo v šotore, po večkrat preberejo pisma, ki so jih dobili, potem pa se navadno zbero okrog radijske postaje.

Ta naprava pod zelenim šotorom je njihov edini stik s svetom.

Iz nje ni moč slišati glasu napovedovalca, ki tam nekje, tri tisoč kilometrov daleč, govori v našem jeziku. In tudi pesmi ni slišati, pesmi iz domovine.

Iz tega šotora prihajajo edinole kratki in dolgi piski, ki jih razen telegrafista in njegovega pomočnika nihče ne razume. Pa vendar je prijetno poslušati te čudne zvoke, s katerimi telegrafist obvešča svet, da je pri njih vse v redu, ter sprejema poslanice z drugih vodilnih položajev ali iz taborišča, iz El Ariša, kraja, kjer živijo njihovi tovariši.

Kadar pokliče to radijsko postajo El Ariš, telegrafist navadno to pove vsem navzočim. In tedaj vsi napno ušesa in spremljajo igro enolič-

Plodna vojvodinska zemlja kmalu ne bo več poznala suše

- Rezultati poskusne postaje za namakanje v
- Vrbasu — Doslej urejeno namakanje že na de-
- setih poljih — Največje letošnje gradbišče na
- glavnem prekopu Jegrička pri Zmajevu dolgo
- 18 kilometrov

Bezdan, avgusta 1958. Letošnja suša je bila za kmetijstvo v Vojvodini dokaj neugodna. Toda koder je že speljan prekop Donava — Tisa — Donava in kjer že namakajo polja, gredo posevki lepo v klasje.

Rezultati poskusne postaje za namakanje v Vrbasu — čeprav podrobni podatki še niso znani — pričajo o tem, da lahko z namakanjem doseže donos lucerne v prvem letu nad 80 metrskih sto-

Zaslugo za vse to je pripisati prekopu, ki ga graditelji skoraj nepretrgoma kopljejo v dveh izmenah.

V BAČKI ZGRAJENO OMREŽJE PREKOPOV ŽE NA POVRŠINI DESET TISOČ HEKTAROV

Samo na področju Bačke so doslej zgradili omrežje prekopov za umetno namakanje na področju 10.000 ha, ki pa se bo kmalu

rimo o stroških za glavni prekop in celo vrsto stranskih.

V našo terminologijo smo že sprejeli pojme namakalnih polj Bezdan—Siget z umetnim dežjem, Zarkovac s površinskim zalivanjem, Sivac, Kula—Crvenka, Srbobran 1 itd., kdo bi vse naštel. Nad deset jih je že urejenih, pet ali šest pa jih zdaj urejajo. Največja sta Kula—Crvenka s tremi pod-sistemi in Crvenka—Vetrovac s štiri-mi.

Največje namakalno polje, ki naj bi bilo urejeno letos, je Srbobran 2 s površino 2160 ha. Od tega bodo 1000 ha namakali z umetnim dežjem. Sledita Bački Gračac s 1400 ha in Biserna otok s 350 ha.

ZEMLJA SKORAJ SE ENKRAT RODOVITNEJŠA

Vendar je vse to najbolj odvisno od del na glavnem prekopu. V tem oziru je eno največjih gradbišč vsekakor Jegrička pri Zmajevu. Dolgo je 18 km, na njem

dejo v kalno vodo, zajamejo vsakokrat skoraj kubik zemlje. In tako nastaja prekop — meter za metrom. Tiho in skoraj neslišno dobivajo stotine in tisoči hektarov plodne vojvodinske zemlje zaželeno vodo in postajajo še enkrat rodovitnejši.

Inž. Milan Nikolić, ki dela na prekopu že dobra tri leta, pozna vsak utrip nemirnih tekočih voda ter želo brezmejnih ravnin v Bački. Na gradbišču Jegrička, kjer smo ga našli, je nadziral delo bagerjev. Dolgo nam je pravil o sistemu, vodnih skupnostih, poskusnih poljih in izkoriščanju vode.

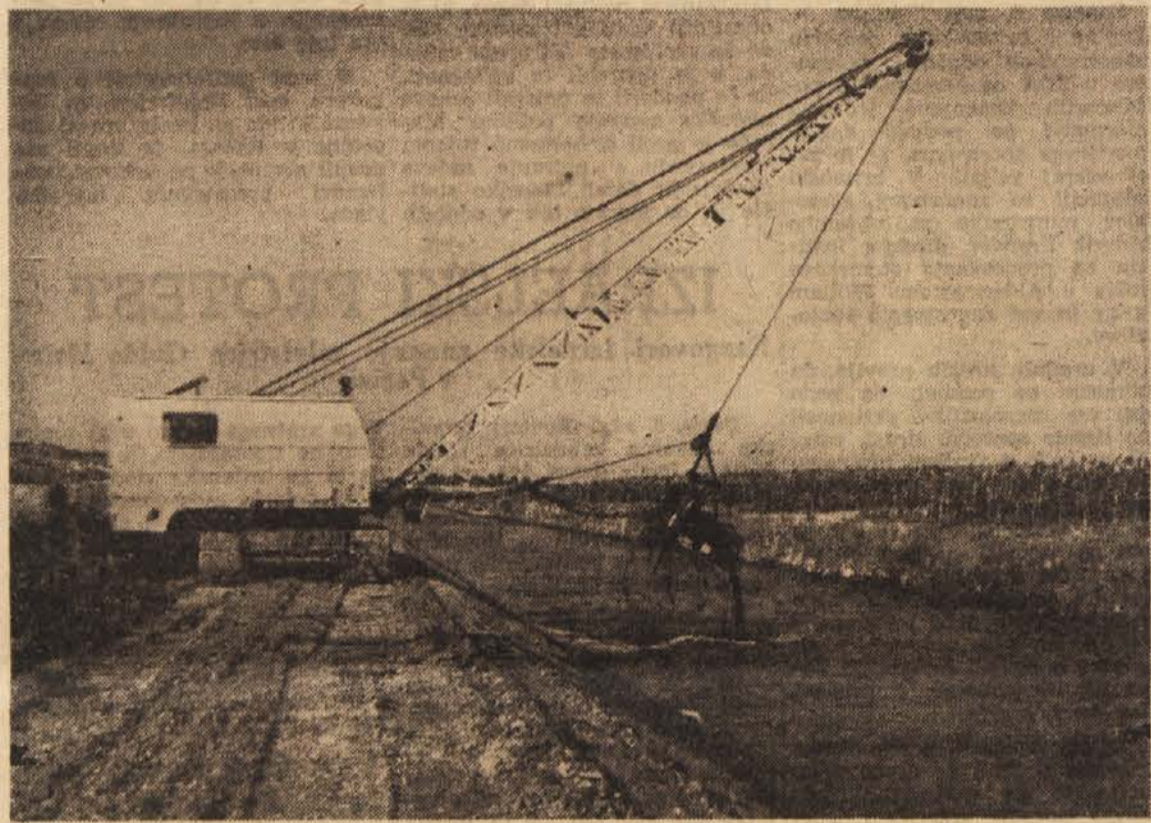
»Pa vendar,« nam je dejal na koncu, »zgolj namakanje brez ostale agrotehnike, kot so globinsko oranje, umetna gnojila in drugo, ne more roditi zaželenih uspehov. O tem bi morali razmisliti agronomi in proizvajalne organizacije, zlasti ko gre za izkoriščanje vode, ki jo uporabljajo individualni proizvajalci.«

Pomenkovali smo se, bagerji pa so ves čas neutrudno odmetavali kubike zemlje.

Nikola Krsmanović



Tak kolos izkoplje na mah kar kubik zemlje oziroma blata



Dela hitro napredujejo, ker graditelji uporabljajo pri kopanju prekopov naj sodobnejšo tehniko

tov na hektar, koruze 112, krompirja 456 itd. Razen tega sta omogočeni dve žetvi. Ko požanjejo žito, sejejo in sadijo sočvice in tako doseže dohodek od enega hektara več kot 200.000 dinarjev.

povečalo se za nadaljnjih 3600 ha. Da bomo videli, koliko velja to skupnost, naj povemo samo, da je potrebno za namakanje enega hektara povprečno 30 metrov betonske struge ali cevi. To pa pomeni milijone, da sploh ne go-

pa delavci nepretrgoma delajo z 21 velikimi bagri. Njihova naloga je bila, da letos izkopljejo 703.000 kubikov zemlje, ki so je že v dveh mesecih izkopali 380.000. Na dan izkopljejo okrog 6000 kubikov. Težke »žlice«, ki vsak hip zabre-

PRED POSVETOVANJEM O ORGANIZACIJI UPRAVNIH ORGANOV OBČIN IN OKRAJEV

Za večjo koncentracijo dela v upravi ljudskih odborov

Z izboljšanjem organizacije upravnih organov bo moč zmanjšati tudi število upravnih uslužbencev — širša izobrazba uslužbencev — pogoj za uspešno koncentracijo dela in izboljšanje administracije nasploh

Beograd, 5. avg. (Tanjug). Predstavniki okrajev iz vse države se bodo septembra sestali v Beogradu na širšem posvetovanju, na katerem bodo proučili osnovna načela organizacije upravnih organov občin in okrajev ter probleme administracije lokalnih predstavniških organov. Teze o teh vprašanjih je sestavil sekretariat za zakonodajo in organizacijo. Konec julija so jih poslali vsem okrajem in občinam ter pričakujejo, da bodo na septembrskem posvetovanju sprejeli dokončna gledišča in poslali Zveznemu izvršnemu svetu ustrezne predloge.

čelno na stališču, da je treba občinsko upravo praviloma organizirati na načelu koncentracije opravil v enotnem upravnem organu. Toda v večini občin tega doslej niso uveljavili. Vzrok za to je med drugim v težnjah zveznih in republiških resorov, da bi v vsakem odboru ustanovili poseben upravni organ, pristojen za delo tega resora.

Namen posvetovanja ni samo, da pripravijo predloge, ki bodo koristili pri sestavljanju zakonskih predpisov. Kot poudarjajo v sekretariatu za zakonodajo, je pomen te akcije v poprejšnjih pripravah — v široki razpravi o težah.

Teze sekretariata Zveznega izvršnega sveta slonijo — v nasprotju s tako imenovanim resornim načelom — predvsem na potrebi po koncentraciji dela v upravi občinskih in okrajnih ljudskih odborov. To bi vsekakor pripomoglo k zmanjšanju pogosto predimenzioniranih upravnih organov. Prevladuje mnenje, da se mora organizacija uprave ujemati z dejanskim obsegom dela, ne sme pa biti krojena po neki šabloni.

ZAKAJ POGOSTO DVOJNO DELO?

Podobno je tudi v okrajnih ljudskih odborih, ki imajo prav tako veliko število samostojnih upravnih organov. Po statističnih podatkih je bilo oktobra 1956 v okrajnih odborih 20.975 uslužbencev, medtem ko se je oktobra 1957 njihovo število zmanjšalo na 18.156 oziroma le za 13%. Na drugi strani se je število okrajev v tem obdobju zmanjšalo od 338 na 92, veliko število opravil pa so z okrajev prenesli v pristojnost občinskih ljudskih odborov. Zaradi tega se pogosto dogaja, da v upravnih organih ljudskih odborov opravljajo dvojno delo.

Takšno dejavnost lokalnih činiteljev ob globlji analizi lastnega dela presoja za trdno podlago, ki naj ji sledi uvedba sodobne organizacije v upravnih organih ljudskih odborov v skladu s potrebami naše države.

Republiški zakoni slonijo na-

Drug važen moment, ki je poudarjen v tezah, je metoda dela. Strokovnjaki pravijo, da je praksa opozorila na veliko razliko med sedanjo metodo dela in med tisto, kakršna naj bi prevladala v moderni administraciji.

Koncentracija opravil in sodobna metoda dela terjata ustrezno strokovno izobraževanje uslužbencev, čemur prisojajo teze sekretariata precejšno važnost. Opozarjajo, da je problem strokovnosti tesno povezan z načelom koncentracije opravil v upravnih organih ljudskih odborov. To je razumljivo, poudarjajo strokovnjaki, če upoštevamo, da lahko samo širša izobrazba uslužbencev in njihovo splošno znanje s področja vseh upravnih panog omogočijo koncentracijo opravil. Tako bi lahko hkrati urejali probleme raznih upravnih panog. Prav tako sodijo, da bi tudi standardizacija določenih opravil v delu upravnih organov pripomogla k naglemu in uspešnemu delu administracije.

Akciji za ureditev organizacije uprave ljudskih odborov pripisujejo veliko važnost. To je razumljivo, če upoštevamo, da je za nadaljnji uspešni razvoj našega družbenega sistema potrebna tudi boljše organizacija upravnih organov.

● Prodaja dveh naših ladij Južnemu Vietnamu. Jadranska svobodna plošča je iz serije 12 enakih motornih ladij za veliko obalno plovbo spomlad predala Južnemu Vietnamu motorni ladji »Vardar« in »Drava«, ki ima vsaka 73 t ton nosilnosti. Izkupiček za prodani ladiji bodo porabili za nabavo novih ladij drugega tipa, ki je potreben naš obalni plovbi. Prodani motorni ladiji sta na poti v Savgono z jugoslovansko posadko in bosta pod južnovietnamsko zastavo dobili imena »Jen Phong« in »Thonh Nhut«.

● Sejem, razstava, trgovina, gostinstvo, cene. Prospektov je največ. Informacije dobiš pri vsaki koči in pri vsakem reditelju. Skupine obiskovalcev se pogovarjajo med sabo in z znanci. Govorijo v več jezikih. Slišiš tudi angleško, nemško in francosko. Na sejmu se srečujejo ljudje iz najrazličnejših krajev. Obiskujejo ga ljudje, ki so kdaj bili v Kranju ali ki imajo kakršnekoli zveze z Gorenjsko in njenimi ljudmi.

● Na sejmu pride predvsem dosti domačinov. Ti si ogledujejo najraje to, kar bi radi imeli doma. In letos si že marsikaj odnesejo domov.

● Obiskovalci se na sejmu mnogo pogovarjajo. Mnogi hvaležijo na vse pretege. Sejmski prireditelji so zadovoljni. Kaže, da je lokalni ponos pretehtal marsikatero pomanjkljivost. Poslovni obiskovalci izražajo svoje vtise in prav tako marsikaj prekrijejo z vljudnostjo.

GORENJSKI SEJEM na začetku nove poti

V Kranju je te dni praznik. Okrašena cesta te od mostu čez Savo popelje naravnost pred osnovno šolo. Tu je že pred sejmskimi prostori kup privezov — kramarji, ki prodajajo slike po 150 in 350 dinarjev, srečolov z nekurantnimi dobitki in razstava društva rejcev malih živali. Razstavljajo kokoši, golobe in zajce. Morje ljudi, ki naraste proti večernemu hladu, se odbija od kramarjev in se po curkih zliva na razstavo.

juho, nakar je bila nad juho tako navdušena, da se je z njo založila za nekaj mesecev.

● Trgovci in proizvajalci, ki ne točijo juhe, imajo manj sreče. Ljudje si njihovo blago ogledujejo, kupi pa malokdaj kaj.

TURISTI SO SE SRAMEŽLJIVI

● Večjo srečo na sejmu imajo turisti, vsaj kar se propagande tiče. Turistična podjetja sklepa-ju pogodbe, pravzaprav bi jih lahko. Le ljudje niso vajeni takega načina poslovanja. Bolje so se odrezali v Turističnem društvu v Kranju. Pripravili so vrsto zanimivosti iz Kranja, med njimi posebno listino, s katero potrjujejo, da si obiskal Gorenjski sejem. Listina ima voščen pečat z odtisnjeno kranjsko »marelo«. Imajo vsega precej, a

ne še vsega toliko, da bi povsem prikazali tako turistične zanimivosti kakor tudi izredno plodno delo svojega društva, ki letos slavi 80-letnico.

BOLJSI SO GOSTINCI

● Ves dan, zlasti pa zvečer, ko se sejmska vrata zaprejo, prihajajo na svoj račun gostinci, ki imajo svoje stojnice na travniku pred sejmskim poslopjem. Cene jedači in pijači so sejmsko zmerne, vendar že take, da jih s težavo prenašajo tudi žepi v prvih dnevih v mesecu. Ob zvokih poskočnic pa marsikateri mlajši in starejši kavalir pozabi tudi na svoj žep. In od vse zabave ostane največ v prometu gostinskih podjetij. Ljudje pa so le zadovoljni.

● Se drobne zanimivosti. Na travniku pred poslopjem razstavljajo med drugim vse vrste avtomobilov, traktorjev in kamionov. Vse je naprodaj, le eden je zastoj: Fiat 600, ki ga je namenila uprava »Ljudske pravice« enemu izmed svojih naročnikov.

PRIREĐITELJI ŽE MISLIJO NA NASLEDNJE LETO

● Vse polno je obiskovalcev, ki znajo tudi svetovati. Njihove besede sprejemajo prireditelji z deljenimi občutki. Čez noč, ko zvedo premislilo, se jim porajajo že novi načrti. Letošnji sejem je tak, kakršnega vidijo obiskovalci, prihodnji pa bo moral že biti tak, kakršnega si želijo prireditelji. Turizem — predvsem gorenjske lepote, znamenitosti in zanimivosti. Potrošnja tudi, vendar taka, da bodo potrošniki našli na sejmu več možnosti, vse tisto, kar letos pogrešajo tudi najbolj kritični obiskovalci.

● Letošnji sejem še ni tak, kakršnen bi moral biti, je pa tak, kakršnen lahko je. Od tu naprej pa je še dolga pot in tisoč možnosti.

M. Št.

SEJEM SE NI TO, KAR BI LAHKO BIL

● Kritičnih obiskovalcev je precej. Mlad par si je prihranil nekaj tisočakov za sejem. Morda bosta videla na njem kaj primerne za njuno novo gnezdo. Na sejmu pa je mnogo stvari, samo tega ne, kar bi onadva potrebovala in zmogla kupiti. Tudi razstavljeno pohištvo je precej drago. Ni še tako, da bi ustrezalo potrebam in posebno nju-nemu skupnemu žepu. Nekateri obiskovalci tudi ugotavljajo, da je na sejmu mnogo takega, kar lahko kupijo v trgovinah v Kranju. In pravijo, da tega ne bi bilo treba vlačiti na sejem.

● Kritični so in zahtevni. Nekateri. Večina domačih gre skozi razstavne prostore in navdušeno gleda posamezne predmete. Navdušujejo se ob lepo izdelanih obrtniških izdelkih, navdušuje jih konfekcija, kupijo si pa

le spominek s folklornim motivom...

● Sejem je letos nekaj novega. Vendar so številni obiskovalci vajeni gledati, ne pa kupovati. Predvsem ne kupovati stvari, ki jih dobijo po istih cenah tudi izven sejmskih prostorov. Preveč je razstavnega blaga in premalo takega, ki bi ga človek rad kupil, če raje lahko kupil.

ARGO JUHE IN KNJIGA VTISOV

● »Kako vam je kaj vseh sejem?«

Odgovor je bil skoraj v vseh primerih navdse ugoden za prireditelje. Vsem skoraj brez razlike je sejem všeč, domačim zaradi tega, ker je letos nekaj novega, tujim: ker je kvalitetno blago zbrano na kupu.

● V hodniku v pritličju se obiskovalci zadržujejo ob dveh točilnih mizah, pri prvi točijo vina in druge pijače, pri drugi pa Argo juhe. Pred obema je gneča. Pri juhah morda nekoliko večja, ker večasih ne utegnejo skuhati dovolj juhe. Prijazne postrežnice imajo polne roke dela, kljub temu pa marsikdo rad počaka na juho. To kaže knjiga vtisov. V njej je popisanih že dobra polovica listov. In po podpisih sodeč se za juhe zavzemajo mladi in stari. S fantovsko



Kranj

Kako bo z nabavo ozimnice

Pri ljubljanskem podjetju »Sadje-zelenjava« menijo, da z nabavo ozimnice ne bo težav — Doklej bomo sploh še obdržali ta sistem preskrbe preko zime — Dogovori s sindikalnimi podružnicami za cenejšo nabavo jabolk

Letos je sadno drevje cvetelo, da je bilo veselje. Ze tar- kar je praktični državljani pomislili, da bo sprito množice cvetja tudi obilo sadov. Kot kaže, se ni zmotil, vsaj glede letine jabolk in hrušk ne. Pa tudi krompirja letos ne bo primanjkovalo podobno kot lani. Na podjetju »Sadje-zelenjava« v Ljubljani, ki je glavni preskrbovalec tega mesta s predmeti, kot jih označuje njegov naslov, menijo, da letos z nabavo ne bo težav, pač pa jih bolj skrbi prodaja.

Razen zaloške hladilnice Ljubljana domala nima sodobnih skladišč. Tudi podjetje »Sadje-zelenjava« ima zastarela skladišča, ki so raztresena kar na devetih koncih, največ seveda v Ljubljani, eno pa je tudi v Gornji Radgoni, in sicer za shranjevanje jabolk. Zaloške hladilnice »Sadje-zelenjava« ne uporabljajo, ker ji je predraga, računata pa na »prostor na soncu« v živih skladiščih, ki ga bodo predvidoma preuredili iz stare ljubljanske klavnice. Nesodobna skladišča pa med drugim terjajo veliko več naporov in dela od delovnega kolektiva, saj vsako blago trikrat prekladajo. S prevoznimi sredstvi nimajo težav, kadar pa je posebno tesno, si sposodijo še kak kamion, kar je včasih celo ceneje, kot če bi vozili z lastnim. Na Pristavi pa je podjetje Sadje-zelenjava zgradilo tudi embalažno skladišče s

popravljalnico za embalažo, s čimer so dosegli znatno večji obrat embalaže. Mrtve sezone podjetje skoro več ne pozna. Razen tega ima opravka s hitro pokvarljivim blagom. Kadar blago pride, ga je treba hitro spraviti na varno in do potrošnikov. Dnevno da »Sadje-zelenjava« v promet 60 do 70 ton blaga, od tega kakih 20.000 kg paradižnika, povprečno dva vagona krompirja in 1 vagon paprike, ko pa je sezona na višku, tudi po 5 vagonov in velike količine raznega sadja, kakršna je pač letina.

ZALOŽENA SHRAMBA — MIRNA VEST

Letos Ljubljančani ne bodo imeli posebnih težav z nabavo pri nas kar močno ustaljene in ceneje ozimnice. Nekateri menijo, da bo postopoma ta klasični pojem ozimnice zbledel. Za

sedaj pa pretežna večina družin nima mirne vesti, če že jeseni ne nabavi krompirja, jabolk, zelja in še česa domala za vse obdobje do novine. Toda za nabavo ozimnice potrošnik pogosto potrebuje kredit, bo kdo ugovarjal. V njegovi shrambi, ki ni vselej najboljša, pa neredko propade precej krompirja ali jabolk. Nabavljanje ozimnice nujno ustvari tudi umetno psihozo, da povpraševanje presega ponudbo. Gibljive cene brž poskočijo navzgor, kjer je le mogoče, čeprav je v resnici blaga dovolj. Vse to je res, ne moremo pa zanikati bogatih izkušenj potrošnikov, ki so že bili žrtve raznih špekulacij in so spomladaj plačevali ne malenkost, temveč znatno dražje kot jeseni. Zaradi neznatno višje cene spomladaj, se gotovo ne bi nihče razburjal. Res pa je tudi, da je v Ljubljani že nekaj let moč nabaviti krompir spomladaj po jesenski ceni. To se pravi, da potrošnik nima škode, če je krompir vskladiščen kar pri proizvajalcu-kmetu.

Drugod po svetu ne poznajo ozimnice v našem smislu in ni dvoma, da bo že strogo opredeljen stanovanjski prostor v novih stanovanjih silil k dragocnemu načinu preskrbe, še najbolj pa gotovost, da se cene spomladaj ne bodo mnogo razlikovale od onih v jeseni, pa najsi potrošnik kupuje od proizvajalca ali pa iz skladišč trgovskih podjetij.

Ljubljansko podjetje »Sadje-zelenjava« ima že leta dobre poslovne stike s kmetijskimi združenji širom po Jugoslaviji. Z združenji ima pisnene pogodbe za odvoz pridelkov. Kot smo omenili, se na podjetju nadejajo več težav s prodajo kot nabavo. Računati je namreč treba, da se 50 % Ljubljancov oskrbi s krompirjem iz okolice Ljubljane. Za preskrbo z jabolki se podjetje letos dogovarja s sindikalnimi podružnicami, da bi s kamioni kar iz vagonov odpeljale sadje, ki bi ga nabavilo podjetje. Tako bi bili nabavni stroški manjši in če bi sindikalne podružnice poskrbele za lastno embalažo, bi še ceneje oskrbele svoje člane z zimskim sadjem.

M. R.

Prijetne počitnice za otroke padlih borcev

V dveh letoviških Okrajnega odbora ZB NOV ljubljanskega okraja letos v treh izmenah preživlja počitnice okrog 700 otrok — Nekateri otroci letujejo tudi v taborih drugih organizacij

Kakor prejšnja leta je tudi letos Okrajni odbor Zveze borcev NOV Ljubljana organiziral letovanja in taborjenja za otroke padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. Letos tabore ti otroci v glavnem v dveh obmoških letoviških, in sicer v Banjolah pri Puli in v Voloski pri Opatiji. V letovišču v Banjolah je doslej v dveh izmenah letovalo okrog tri sto otrok, v tretji izmeni, ki bo nekolkol manjša, pa bo letovalo okrog sto dvajset otrok. V drugem letovišču v Voloski je v dveh izmenah letovalo sto trideset otrok.

UGODNE ZAMENJAVE

V obeh letoviških letujejo otroci že nekaj let zaporedoma, saj se jim je posebno letovišče v Banjolah pri Puli močno priljubilo. Taborišče leži tik ob morskem obali v borovem gaju, v katerem je postavljenih pet provizornih barak, od katerih sleherni sprejme petindvajset ozi-

vodiči so ali opravili vodniške tečaje, ki jih je pred leti organizirala Zveza prijateljev mladine, ali pa so si v dolgoletni vodniški praksi že nabrali toliko izkušenj, da lahko pravilno opravljajo svoje vodniško delo.

TABORNO ŽIVLJENJE PESTRO

V vseh letoviških Zveze borcev je taborno življenje zelo razgibano. Razen številnih kulturnih in družabnih prireditev kot so taborni ognji, zabavni programi in proslave, so letos otroci obiskali tudi bližnje grobove padlih borcev, kjer so položili vence. V počastitev praznika Dneva borca so letovišče v Banjolah obiskali tudi oficirji JLA, ki so zbranim otrokom pripovedovali o bojih na Sutjeski. Prav tako so v tem taboru priredili tudi priljubljeno mladinsko tekmo »Kaj več, kaj znaš?« ter številna športna tekmovanja.

Prihodnje leto bo precej otrok, za katere je doslej skrbel organizacija ZB NOV ljubljanskega okraja, izpadlo izpod skrbništva organizacije, vendar jih bo v celem okraju še vedno okrog dva tisoč, za katere bodo tudi drugo leto, kakor vedno doslej poskrbeli, da bodo prijetno preživeli počitnice ob Jadranu ali pa ob vznožju naših gora.

M. E.

Nesreča ne počiva

NESREČA NEPREVIDNE KOLESAARKE!

Po cesti I. reda skozi Domžale je peljal v ponedeljek dopoldan s osebnim avtomobilom državljan U. N. Vozil je s hitrostjo 80 km. iz stranske ceste mu je pripeljala pred avto kolesarka B. M. Voznik in mogel preprečiti trčenje. Kolesarka je vrgla vetrobransko steklo in nato na cesto, kjer je obležala s hudimi poškodbami. Na avtomobilu je za 50.000 dinarjev, na kolesu pa za 10.000 dinarjev škoda.

IZSILJEVAL JE PREDNOST

Avtomobilist B. Z. je peljal s osebnim avtomobilom po Prešernovi cesti in zavil levo na Cankarjevo, čeprav mu je v nasprotni strani peljal motorist. Prišlo je do trčenja, pri katerem je na vozilih nastala škoda za 20.000 din. Telesnih poškodb ni bilo.

PIJANEC POVZROČIL NESREČO

V ponedeljek zvečer se je vračal domov po Smartinski cesti Pihler Mirko. Bil je skrajno vinjen in je s kolesom, katerega je peljal ob sebi, »meril« cesto. Motorist, ki je pripeljal za njim, ga je v loku hotel obiti, toda prav v tistem trenutku je Pihler vslad vinjenosti omahnil na levo stran pred motorista. Oba sta padla. Pihler je pri padcu dobil hude, motorist M. V. pa lažje telesne poškodbe. Škoda na motorju in kolesu je za 25.000 din. P. J.

Koristno posvetovanje

udeležencev seminarja za mlade člane delavskih svetov

Te dni je bilo v prostorih OK LMS Ljubljana, posvetovanje udeležencev I. seminarja za mlade člane delavskih svetov, ki je bil v mladinskem izobraževalnem centru v Bohinju.

Iz obširnih poročil udeležencev tega seminarja je bilo razvidno, da so po tem seminarju pričeli bolj aktivno in sistematično sodelovati pri reševanju vsakodnevni problemov znotraj kolektiva, medtem ko je bilo manj aktivnega dela pri reševanju problemov v komuni. Povsod, kjer vodstvo mladinske organizacije še ni organiziralo proizvodne konkurence mladih delavcev, so prav udeleženci seminarja dali pobudo, da so jih organizirali. Na takih proizvodnih konferencah so mladi člani delavskega sveta poročali mladim proizvajalcem o aktualnih gospodarskih problemih kolektiva.

Zdravstveni dom bodo zgradili

Prebivalce Loškega potoka je zelo razveselila vest, da bodo dobili zdravstveni dom. Gradnja ga bodo začeli predvidoma čez dva meseca. Za sedaj imajo v načrtu izkop temeljev, pripravili pa bodo tudi ves potreben material. Prebivalci so se obvezali, da bodo precej prispevali v lesu in s prostovoljnimi delom. Mladinski aktiv podjetja »Smreka« je sklenil, da bo opravil okrog 500 prostovoljnih ur, po potrebi pa tudi več.

Tudi Loški potok bo dobil vodovod

Gradnja vodovoda v Loškem potoku je eden najvažnejših problemov tega kraja. Prva etapa gradnje od izvira do Hriba je že gotova. Letos pa nadaljuje drugo etapo komunalno podjetje iz Sodražice. Izkopani so že jarki od ceste proti Blokam blizu Hriba pa do Retij, kjer bodo zgradili tudi rezervoar. Služil bo vaščanom malega loga, od tu pa bodo dobili vodo za vodovod, ki ga bodo speljali v njihovo vas. Se letos bodo v Retjah pričeli graditi vodovodne priključke po hišah.

Prebivalci Loškega potoka so za vodovod prispevali okrog 2000 kubičnih metrov lesa in se obvezali za prostovoljno delo. Računajo, da bodo vsa dela vodovoda stala okrog 60 milijonov dinarjev. V treh letih bodo potoške vasi že imele zdravo pitno vodo.

80-letnica društva vrhniških gasilcev

V nedeljo, 10. t. m. bodo vrhniški gasilci proslavili velik praznik — osemdesetletnico ustanovitve prostovoljnega gasilskega društva Vrhnik. Društvo je vseskozi od svoje ustanovitve l. 1878 do danes marljivo delalo in nešteto krat ob pravem času prisločilo na pomoč.

Na dan praznovanja bodo najprej na sporedu velike gasilske verižne vaje s sodelovanjem okoliških gasilskih društev, zatem pa se bo pričela proslava. Pokrovitelji družine bodo predali gasilec prapor. Zatem bo slovesen mimohod vseh sodelujočih gasilskih čet in velika veselica na vseh prostorih TVD Partizana.

Smrtna nesreča pri mlatinici

Nova Gorica, 5. avgusta. Sinoči je v šempetrski bolnišnici v tragičnih okoliščinah preminil 33-letni Alojz Markič iz Svetega pri Grgraju na trnovsko-banjski planoti. Pri mlatvi v Kanalu ob Soči mu je popoldne mlatinica popolnoma zmečkala obe nogi od kolka navzdol. Kljub takojšnjemu posredovanju mu zdravniki zaradi hudih poškodb niso mogli rešiti življenja. M. D.

termalno vodo. Treba bo pohiteti, da bodo ta dalekosežni načrti, ki bo nedvomno še močno povečal dotok turistov, čimprej izvedli. Ob tem naj bi ne pozabili na vzpostavitev brvi, ki je nekot tam vezala oba bregova reke. Ta mostič, odstranjen šele po okupaciji, ni potreben samo iz turističnih vidikov, zelo koristil bi tudi neštevilnim delovnim ljudem iz selišč pod Humom, ki morajo zdaj hoditi po dolgem ovinku na delo v Rečico. Tehnično vprašanje je preprosto: oba opornika še stojita, izdelati bi bilo treba le mostno konstrukcijo. — Ko že govorimo o mostovih, je treba omeniti, da prav zdaj plombirajo železniški most. Vse dni pojo svedri in motorji, s katerimi izvršujejo popravila na opornikih, ki so trpeli od stoletne uporabe, še bolj pa od bombardiranja med okupacijo. V Laškem deluje eno izmed naših najstarejših olepševalnih društev. Razmere zahtevajo, da se delo tega turističnega društva še poglobi in okrepši. Zlasti sta zanemarjena Stari grad in Hum. Pred leti napravljena be-

roma osemindvajset otrok. Razen tega so postavili še nekaj šotorov, ki so last organizatorjev. Vse ostalo so dobili od Sveta za socialno varstvo občine Pula, ki je v zameno sprejel višinsko letovišče v Sloveniji.

V Voloski pri Opatiji so v drugi izmeni zadeli ob težavo, saj so morali zaradi pomanjkanja prostora dokaj zmanjšati število otrok. Letuje jih v drugi izmeni namreč samo petdeset, ker so šolo, v kateri so otroci prenočevali začeli popravljati.

Za otroke, ki jim je zdravnik priporočil tako imenovano višinsko letovanje v gorskem predelu naše domovine, Okrajni odbor Zveze borcev letos ni organiziral samostojnega letovanja, temveč je okrog dvajset otrok vključil v tabor, ki ga je organizirala Počitniška zveza Slovenije v Lescahu, del otrok pa se je vključil v druge tabore, ki jih organizirajo športna društva, družbene organizacije in društva prijateljev mladine.

Tabore oziroma letovanja, ki jih prireja Zveza borcev, vodijo člani organizacije. Vodilci na teh letovanjih so letos izbrani iz vrst starejših mladincev, za katere skrbi organizacija ZB NOV. Vsi

in nezanimanja za ta edinstveni naravni park. Njegova flora, slikovite vedute in zanimive, skoraj visokogorske partije zaslužijo veliko zvezdico v »Vodniku po Laškem«, ki ga za sedaj sicer še ni, pa bo morda le izšel. Betonski podstavki in prazni prostori kažejo, kje so bile nekoč udobne klopiče za sprehajalce, kje so stala ograje itd, ki jih ni več. Tu bi z malo denarja lahko mnogo naredili, tudi skalnati stožec bo treba pogozditi, da ne bo Hum postal gol.

Ena redkih laških kulturnih institucij je Valentiničev muzej, ki ga obišče sleherni tujec, ki pride v Laško. Zal še nima dovolj primernih prostorov, kjer bi lahko pokazal okusno razstavljene predmete, ki jih hrani. Navzile temu se muzejska zbirka izpopolnjuje in bogati. V zadnjih letih se je lepo razširila etnografska zbirka, ki ima mnogo zanimivih predmetov kmečke poštine in orodja (n. pr. dve leseni rali), tudi precej novih železnih kovanih predmetov. Med njimi je nekaj značilnih nagrobnikov. Pomnožila se je zbirka rimskih izkopanin (nedavno so našli rimski sarkofag za pepel) in baročne plastike lesene in kamnitne. Tudi oddelek NOB se spopolnjuje, žal pa tudi to zanimivo in dragoceno gradivo pogreša zadostno velikih razstavnih prostorov. Ker občinski ljudski odbor s pred-

sednikom tov. Brincem na čelu kaže resnično zanimanje in razumevanje za kulturno dejavnost, lahko upravičeno upamo, da bo muzeju čimprej ustvaril pogoje za še večji razmah. Prvo in najvažnejše so zadostni, za muzealne namene ustrezni razstavnih prostori. Laški ObL.O se zaveda, da je ondodni muzej pomembna postavka v ljudsko-prosvetni aktivnosti kraja, aktrati pa tudi važna turistična privlačnost.

Sicer je v Laškem zelo živahno: boj s hudo stanovanjsko krizo se bje na vseh koncih. Zidajo podjetja, zidajo zasebniki ob Graski cesti, v Valentiničevem drevoredu in onstran Zikovce, pa za Zdravstvenim domom in drugod. Tudi gostišča se modernizirajo, vendar je tujskih sob še vse premalo. Zasebniki se stiskajo po kuhinjah, hodnikih in podstrešjih, da lahko čez poletje oddajo sobe letovišarjem in pacientom. Kljub temu je možnosti nastanitve vse premalo. Pogostoma se dogaja, da Zagrebčani ali Beograščani, ki navdušeni zaradi pripovedovanja znancev in zaradi časopisnih objav prihajajo brez vnaprejšnjega naročila sob, morajo nejevoljni odhajati. Povečanje prenočitelj je v Laškem za sedaj prva naloga. Spoznanje, da je turizem zelo donosna plati narodnega gospodarstva, tudi v Laškem zmeraj bolj zmaguje.

L. A.

Laško in turizem

Vsak dan beremo v časopisih o napredku domačega turizma in o prizadevanjih družbenih činiteljev, da bi se le-ta čimbolj in čimprej razvil. Zato ne bo odveč, če v kratkem pregledamo, kaj so glede tega zadnje čase storili v Laškem, ki že od nekdanj slovi kot vabljiv turistični kraj.

Ze prvi vtis, ki ga dobi tujec, je odločilen in ugoden: namesto nekdanje žalostne podrtje ga sprejme nov kolodvor z udobnimi čakalnici in veliko vodno vežo. Dosti so ljudje zablivali, precej potrpljenja je bilo treba, zdaj pa so naposled le vsi zadovoljni in ponosni na moderno, zares ustrezajoče poslopje.

Izpred kolodvora, kjer so posekali drevje, se odpre doslej nepoznan, prepel pogled na staro mestno jedro pod Starim gradom, s slikovito skupino cerkve in osrednjih starodavnih poslopj. Ta pogled, ki mu tvori stmi, značilni Hum slikovito ozadje, je treba ohraniti. Zato naj bi pred kolodvorom ne zidali visokih stavb, ki bi to lepo vedno onemogočile. — Treba bo pa čimprej poskrbeti, da se prazni prostor pred kolodvorom izravna in posadi z grmičjem, nujen pa je tudi nov dohod, ki naj bi ga uredili v smeri proti Zdravilišču, da bi s tem odpravili ovinek.

Drevored, ki vodi v mesto, je močno obsekane vendar bo že v nekaj letih spet dajal dovolj hladne sence. Kostanji in topoli ob preurejenem parku s spomenikom NOB so odstranjeni, tako da so za laške upokojence predstavili klop pod košato lipo ki je še usla sekiram in žagam. Tudi nanovo zravnan park pred domom Partizana bo treba še do kraja urediti, nasaditi drevje

in cvetlice. Hvale vredno je, da že nasipajo brežine ob Savinji, kjer bo stekla — upajmo, da že v kratkem — tako zelo pogrešana najbližja promenadna pot do Zdravilišča. Omogočila bo invalidom in drugim pacientom neoviran in pred avtomobil varnejši dohod v mesto. Zdraviliški park je več v cvetju in kakor vedno res lepó urenjen. Izpolniti pa bo treba vrzeli v starem senčnatem drevoredu in vanj postaviti nekaj klopi.

Ves vhod v mesto je močno spremenjen, tako da dobi prišlec najugodnejši vtis. Nekdanji Elsbacherjev vrt je dobil novo kamnitno, zelo okusno ograjo. Ker je bil ostri vogal odstranjen, se je dovoz na most zelo povečal in postal preglednejši. Prav tako so skoraj za 3 metre razširili cesto pred gostiščem »Hum«, kjer so postavili enako, iz granita zidano ograjo. Tako je tudi ta prijazni gostilniški vrt dobil lep, intimen zaključek. Onstran Zdravilišča, za zdravnikovo hišo, že nasipajo rudniški material na prostoru med cesto in Savinjo, ki je doležen za odprto kopalnišče s toplo



Pogled z gradu na Laško

TRETJA ETAPA MEDNARODNE KOLESARSKE DIRKE PO JUGOSLAVIJI

USPEŠNA BELGIJSKA OFENZIVA

Belgijec Simons je najhitreje prevozil 180 km od Zagreba do Reke — V zmagovajni skupini tudi Zirovnik in Levacić — Moiceanu utrdil svoj položaj na vrhu generalnega plasmana

(Od našega posebnega dopisnika)

REKA, 5. avg. V III. etapi mednarodne kolesarske dirke "Po Jugoslaviji" od Zagreba do Reke (180 km) je zmagal Belgijec Simons s 4:46,20. Skupaj z njim je privzelo še devet kolesarjev, med katerimi je bil tudi rumena majica Romun Moiceanu. Na cilju na Reki so se dirkači za Simonsom takole zvrstili: Bostoen (Belgija), Serva (Romunija), Zirovnik (Jugoslavija), Moiceanu, Voziak (Poljska), Hugens (Nizozemska), Zanon (Romunija) in Levacić (Jugoslavija). Glavnina je prispela na cilj okrog 20 minut za vodilcem, ki sta osvojila 14. in 15. mesto. V mostveni ocnici je vodstvo obdržalo Romunija. V čase niso vračunani odbitki zaradi bonifikacij.

Vodeči v skupni ocnici Georgi Moiceanu je bil v današnji etapi zelo aktiven in je bilo videti, da ne namerava zlahka prepustiti rumene majice drugim. Ko je na 10 km po startu, za katerega se je okrog 12. ure v Zagrebu prijavilo 58 kolesarjev, skušal ujeti Neme Altweg, mu je bil Moiceanu takoj za petami, pridružil pa se jim je še Petrović. Pobegla trojica je imela na 13 km že 55 sekund naskoka pred glavnino, na 20 pa ga je povečala za 1 minuto. Vendar pa so zasledovalci v Karlovcu že ujeli vodeče. Na vmesnem cilju je osvojil nagrado Neme Altweg. Od Karlovca so spremljali tekmovalce številni defekti, ki pa so se končali brez padcev.

ODLOČILNI POBEG

Nekaj kilometrov za Karlovcem je Moiceanu na vzponu spet pobegnil, skupaj z Belgijcem Hugensom in Jugoslovancem Zirovnikom. Na 30 km so si pridobili minuto prednosti pred manjšo skupino, ki jih je vztrajno zasledovala. Oster tempo so diktilrali Knoop, Voziak in Zanon, tako da sta se na 85 km obe skupini združili. Med šestimi dirkači je bil Zirovnik v težavnem položaju, ker je moral voziti pred dvema Romunoma.

LEVACIĆ VODI ZASLEDOVALCE

Okrog 119 km je Levacić organiziral zasledovanje vodilne šestorice. Diktiral je silovit tempo, 45 do 50 km na uro. Vendar je na Kupjaku, drugem cilju za gorsko nagrado, spet zmagal.

Moiceanu pred Zirovnikom in Hugensom. Šel na tretjem cilju za gorsko nagrado. Spičunku, so zasledovalci ujeli vodeče. Vodilna skupina je štela sedaj 11 kolesarjev: Moiceanu, Bostoen, Zanon, Zirovnik, Voziak, Levacić, Serba, Simons, Hugens, Knoop in Gezija. Med njimi je osvojil tretji gorski cilj Simons.

Odslej se je proga spuščala in, ker je bil cilj blizu, se je hitrost fantastično zvišala. Brzdomer je kazal do 80 kilometrov na uro. Karavana enajstih kolesarjev se je v razvlečeni vijugi spuščala na ravnilo. Hitrost je bila toliko velika, da sploh ni bilo treba pogonjati, ampak so morali tekmovalci celo zavirati. Na Drobniško polje so prispeli begunci dve minuti pred skupino. Do cilja je ostalo še 10 km, zato se razlika ni spremenila.

V sprintu po reških ulicah so se spet izkazali Belgijci, ki so tudi tokrat dokazali, da so za sprint najboljši specialisti. Osvojilo so s Simonsom in Bostoenom prvo in drugo mesto.

Na cilju v Reki je prispelo 56 kolesarjev. Razsodišče je dovolilo nastop v današnji etapi Švicarjema D'Agostino in Mayerju, Nemcu Gruberju in Jugoslovancu Sebalciću, ki so prispeli v Zagreb po izteku maksimuma časa. Gruber se je namreč priročil, češ da je imel oljvaro in je 12 minut čakal na kolo, nakar je žiri vsem dovolil start v tretji etapi za popoln kolesarjem.

Jutri dopoldne ob 8. uri bo start 4. etape Reka-Crikvenica (37 km). V Crikvenici pričakujejo kolesarje okrog 9. ure. Popoldne je na spredu peta etapa Crikvenica-Pula (142 km). Kolesarji bodo prispeli v Pulo okrog 18.20.

VLADO SLAMBERGER

SVETOVNO PADALSKO PRVENSTVO V BRATISLAVI ZAČETEK SLABŠI od pričakovanj

Po prvi disciplini, skok s 1000m na cilj brez zadržka, vodi Bolgar Vodeničarov

Bratislava, 5. avg. — Najboljši padalec 14 držav so s skoki na cilj s 1000 m brez zadržka začeli tekmovalci na letošnjem svetovnem padalskem prvenstvu. Vreme je bilo oblačno in vetrovno. Zultate kot naši padalci. Med njimi je najbolj razočaran Damjanovič, ki je skočil 96 m od cilja.

Najprej so skakali padalci ZDA, Izraela in Belgije. Dosegli so slabe rezultate. Francozi, Čehi in Angličani so bili nekoliko boljši. Na vrsti so bili naši in Romuni, za njimi pa Bolgari, Rusi, Avstrijci, Madžari in Poljaki. Začela se je borba za vsak centimeter in za vsako točko.

ODLOČITEV V DRUGEM SKOKU

Reprezentance so bile v prvem skoku izenačene. Odlikovalo se je nekaj posameznikov: Bolgar Sarkov 621 od cilja, Rus Dimitrov, Čeh Kaplan in Bolgar Zaharijev. Jugoslovanski tekmovalci so dosegli povprečno 11,20 m od cilja. Možnosti za dober plasman so se povečale. V drugem skoku pa so vsi favoriti za prvo mesto dosegli boljše rezultate kot naši padalci.

JUGOSLAVIJA PETA

Vrstni red pri posameznikih: Vodeničarov (Bol) 292, Guyal (Madž) 290, Dimitrov (S) 285, Stanko (Madž) 284, Kastel (Madž) 282, Ostrovič (S) 281, Sarkov (Belgija) 280. Od naših je najboljši Milčević, ki je na 13. mestu, ostali pa so se uvrstili takole: Dobrić (S) 278, Komčević 17, Damjanovič 34, in Dedić 49. Nastopilo je 57 tekmovalcev.

Moštveni vrstni red: Bolgarija 852,78, Madžarska 855,73, Poljska 821,58, Jugoslavija 794,71, ČSSR 793,82.

REZULTATI III. ETAPE

Vrstni red: Simons (Belgija) 4:46:20, Bostoen (Belgija) 4:45:50, Serba (Romunija) 4:46:20, Zirovnik (Jugoslavija), Gezija (Poljska), Moiceanu (Romunija), Voziak (Poljska), Hugens (Nizozemska), Zanon (Romunija), Levacić (Jugoslavija) vsi v istem času.

Knoop (Nizozemska) 4:46:31, Gazda (Poljska), 4:48:40, Tembuys (Belgija), Petrović in Valčić (Jugoslavija) vsi v istem času itd. Skupni vrstni red: Moiceanu 12:07:22, Simons 12:09:43, Zirovnik 12:11:13, Serba 12:11:45, Gazda 12:12:42, Petrović 12:12:42, Tembuys 12:13:03, Zanon 12:13:47, Voziak 12:13:56, Gezija 12:14:02.

Na cilju za gorsko nagrado so dobili bonifikacije: Moiceanu 2 minuti, Simons 1 minuto, Voziak 30 sek, Zirovnik 30 sekund, Zanon 30 sek. Te bonifikacije so vračunane v generalno ocnico. Moštveni vrstni red po III. etapi: Romunija (Moiceanu, Serba, Zanon) 36:32:52, Jugoslavija (Zirovnik, Petrović, Valčić) 36:37:53, Poljska (Gazda, Voziak, Gezija) 36:40:41, Belgija (Simons, Tembuys, Bostoen) 36:43:01, Nizozemska (Knoop, Hugens, Ramakers) 36:52:41, Odred (Valant, Flajs, Traven 37:04:07, Srbija J. (Vukojević, Milenković, Kostić) 37:05:43, München (Altweg, Renz, Ebenböck) 37:10:01, Švicar (Reymond, D'Agostino, Visentini) 39:50:02.

Italijanski igralci namirnega tenisa v Ljubljani. Drevi ob 29. uri bodo v stekleni dvorani železniške direktije v Prizakovi ulici nastopili namiznotenisni igralci in igralke italijanske kluba Olimpie iz Padove.

Ali lahko pričakujemo čudeže?

Ljubljanski košarkarji ne morejo več dohiti Beograščanov — številne spremembe in prestopi — Po tradiciji se v drugem delu obetajo lepše tekme

V soboto se bo začel jesenski del košarkarskega državnega prvenstva. Ob tem se samo ob sebi razpajo številni misli. V prvi vrsti, ali bo nastop ljubljanskih ligazskih vrst uspešnejši, kot je bil spomlad.

Resnici na ljubo priznajmo, da naši zadnji spomini s košarkarskih igrišč niso posebno prijetni. Naj si jih ovezemo z omembo presenetljive zmage Lokomotive nad Crvena zvezdo, kar je bil povod, da je Beograd tik pred odhodom na odmor prišel na čelo tabele. Za njim je bila, z eno točko manj, Crvena zvezda, petimi oziroma šestimi, pa Olimpija in Ljubljana. Na koncu prvenstvene lestvice sta ostala moštvi Lokomotive in Radničkova. Med odmorom so četrtemu beograjskemu ligazskemu Radničkemu razveljavili edino dobljeno tekmo proti Proleterju v Zrenjaninu in tako je, ne povsem v skladu s svojim zelo solidnim znanjem zasedel zadnje mesto.

NEREALNA KANDIDATURA. Pred sobotnim startom, za katerega vraga v Beogradu nesporno večje zanimanje kot v Ljubljani, lahko samo ponovimo številne ugotovitve, ki nas silijo k zaključku, da si ne moremo obetati nič posebno presenetljivega, prav malo podvigov, še najmanj pa čudež, ki bi izbrisal dolgo iz spomladanskih dni.

Za vsako točko, kjer bosta Olimpija in Ljubljana favorita, se bo treba močno potegovati. Skoraj povsem izključeno pa je, da bi pričakovali karšnokoli olajšave ali športni kredit od morebitnih presenečenj. Zato, še preden nastopimo še nekaj novic, približno: razlika med Beograščanom "Beogradom" in Crveno zvezdo ter Olimpijo in Ljubljano

je prevelika, da bi bila naša kandidatura za prvo mesto še vedno realna.

SPREMEMBE — TODA NEUGODNE!

Vsakoletni enomesečni odmor bi moral imeti namen, da bi si borel med kos, nekoliko oddahnili, pozneje pa pripravili in uredili svoje vrste. Da bi ohranili objektivno oceno položaja, zato da bi se pozneje ogili razočaranjem, lahko trdimo: Ljubljanski poletniki niso izbrali najbolje.

Med številnimi spremembami naj nastopijo samo tiste, ki bodo odločilno vplivale na nadaljni potek. Skrijane je zapustil Olimpijo in se včlanil med igralce Ljubljane. Dermania in Daneu bi se, če bi se držala zdravniškega nasveta, povsem oddaljila iz športnih igrišč. Baje je na dvomesečni praksi. Pri Ljubljani se Cretinik še ni vrnil. Vsak čas pričakujejo odhod Kaplja na prakso v Belgijo, nazadnje Müller bo verjetno šel k vojakom in tako ne bo mogel igrati zadnjih tekem. Edino, kar lahko ustvarja tedi zares temnim perspektivam ravnotežje, je nad vse pozitivna ugotovitev, da bomo videli toliko več mladih, nadarjenih, močnih in visokih, toda mnogih premalo izkušenih igralcev, da bi se njihova pomoč poznala, prej ko v dveh letih. Iz Beograda smo dobili povsem nasprotno vesti. Pri Crveni zvezdi bo po znižani kazni lahko nastopil Radović, smo najboljši kril v Jugoslaviji, ki bo s svojim slogom igranja sijajno izpopolnil kalmečeganski vrsto. Po še nepotrdjenih novicah bo tudi Loci ojačil enega beograjskih klubov, ker se bo preselil v Beograd. In končno, vesti z medrepubliškega turnirja v Vrnjački Banji, kjer je moštvo Srbije z lahkoto opravilo z vsemi nasprotniki, nam govori, da se je razmerje moči, ustvarjeno v spomladanskem delu, ohranilo tudi sedaj in da ga bo vsaj za leto težko izpremeniti.

NEKAJ ZA GLEDALCE

Ze več let nazaj soglasno ugotavljamo, da so igre v drugem delu državnega prvenstva mnogo bolj kvalitetne, mnogo lepše. Spomlad se liga začne tako zgodaj, da se desetotič iz zvezne lige ne more dovolj dolgo pripravljati na odprtih igriščih. Jeseni, kajpada, ta pomanjkljivost odpade. Zato če prezmemo računice okoli plasmna na tabeli, pričakujemo, da bomo tudi to pot videli mnogo bolj privlačno in dinamično igranje kot pred odmorom. In le to je za strokovnjake, ljubitelje in celo igralce vseh, če še ne najpomembnejše, pa vsekakor najbolj zanimivo.

KOMISIJA ZA DELOVNE ODNOSI

PROJEKTIVNEGA ZAVODA REČNEGA PROMETA

BEograd Birčaninova 1/II

razpisuje natečaj za sprejem gradbenega inženirja statika s pooblastilom za projektiranje 2 strojna tehnika

Rok za vložitev prošenj je do 15. septembra 1958.

KRISTANČIĆ BORIS

ŽELEZNIŠKO GRADBENO PODJETJE ST. 8 — BEograd

sprejme za delo v Beogradu in na terenu:

- 6 gradbenih tehnikov z več kot petletno prakso za dela pri nizkih in visokih gradnjah;
- 3 strojne tehnike ki imajo STS ter ključavničarsko ali avtomehanično obrt z več kot petletno prakso;
- 6 gradbenih poselovodij s potrebno kvalifikacijo za to službo in daljšo prakso;
- 3 likvidatorje s srednjo ekonomske šole in tri- do petletno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku, na terenu pa tudi terenski dodatek po predpisih. Nastop takoj. Prošnje z opisom kvalifikacij in dosedanjega dela pošljite splošnemu sektorju podjetja, Maleska 34. Ostale informacije lahko dobite po telefonu 50-803 in 50-189.

Nora dirka za hitrostjo se nadaljuje

Svetovni prvak Argentinec Fangio predlaga uvedbo predpisov o minimalni teži dirkalnih avtomobilov

V svetlo pozno zvečer je ves športni svet pretresla žalostna vest o tragični sodni angleskega avtomobilista Petra Collinsa, ki se je smrtno ponesrečil na dirki "za veliko nagrado Zgodnje Nemčije" v Nürnbergu. Potem ko je avtomobilistični šport izgubil izvrstnega tekmovalca Italijana Luigijsa Mussa, je to v kratkem času še druga velika izguba za avtomobilizem v sicer vrsti številnih nesreč na avtomobilskih dirkah.

Monzi zaletel s svojima rojakoma Mossom in Howorthom, vendar se ni odrekel avtomobilizmu. Ko je zvedel za Collinsovo smrt znan dirkač Argentinec Juan Manuel Fangio, ki je letos po tragičnem francoskem "Grand prixu", na katerem se je ponesrečil Mussa, prenehal tekmovali, je dejal, da je varnost dirkačev na dirkah vedno manjša. Nikomur ni mar, da so avtomobili za sedanje vedno večje hitrosti prelahki. Zato bi morala mednarodna zveza izdelati predpise o najmanjši dopustni teži vozil. Fangio je zelo cenil mladega Collinsa in sodi, da je za avtomobilizem njegova smrt nenadomestljiva.

"Ali lahko hodite? Odpeljala vas bom v najino sobo." Kenneth si je potipal čelo. Udarec, ki mu ga je namenil Joe, ga je na srečo zgrešil. Potem je, kot bi se ovedel, zaskrbljeno vprašal: "Kaj pa vi? Ali ste tudi ranjeni?" "Ne, ne mučite se, prosim vas! Nič mi ni. Pomagajte mi le, prosim, da vas odpeljem." Paul se je nasmehnil in tiho rekel: "Udaril me je, vendar sem mu vrnil. Upam, da je to krepko občutil!"

Grace je naglo s pogledom preletela hodnik tja do velikega stopnišča. Zdelo se ji je, da sliši hrup v pritličju; vedela pa je, da je to lahko le domneva. Strah jo je bilo, da bi se od kod iznenada vzel Wilbert Hall, še preden bi mogla biti onadva s Paulom na to pripravljena. Kar zavidala je oskrbnici Weeks, ki je lahko tako naglo spravila svojega sina na varno in zagodila vrata pred vsemi nevarnostmi, ki jih je bilo v gradu očividno na pretek.

Paul je doumel Gracein nemir in uspelo mu je, da se je z njeno pomočjo zvravnal in napravil prve korake. V sencih mu je močno razbijalo in ko sta prišla do stopnišča, ga je skoraj zmanjkalo. Uspelo pa mu je zbrati moči in ni bilo dolgo, ko sta prišla v svojo sobo.

Grace ga je prosila, naj leže na kanape in mu pregledala rano; odleglo ji je, ko je videla, da je veliko manj nevarna, kot je pričakovala, ko je ugledala bokser na Joeovi roki.

Ko mu je zavila rano, je Paul tiho rekel: "Hvala vam. Sedaj mi je veliko bolje in lahko si nekoliko odpocijete. Prav gotovo ste počitka prav tako potrebni kakor jaz."

"Da," je rekla z željo, da ga pomiri. "Razen tega za sedaj tako in tako ne moreva ničesar ukreniti..."

Paul je sam pri sebi preklinjal svojo utrujenost, saj je hotel ostati buden, ni pa verjel, da mu bo to uspelo: "Obljubite mi nekaj!" "Kaj?" "Če bi se zgodilo kaj, kar bi vas zbudilo, medtem ko bom jaz spal, me, prosim, takoj pokličite!" "Seveda! Sedaj bom ugasila luč. Lahko noč." Zaprta sta očel, vendar nobeden od njiju ni mogel takoj zaspati. Njun položaj je bil istočasno smešen in žalosten. Skoraj bi s prepričanjem pritrtila, da so vse prikazni, ki jih je naštel Wilbert Hall, krožile po hiši. In potem: kaj je hotela reči oskrbnica s tistim besedičenjem o kletki?

Osemnajsto poglavje HALLOVE SKRBI

Wilbert Hall je odšel iz kleti in zaklenil vrata za seboj. Vedno bolj razburjen je bil in ni se mogel ubraniti naraščajočega nemira.

Vzpel se je po kamnitem stopnišču, ki je vodilo v pritličje in vstopil v slavnostno dvorano. Stopil je k veliki starinski omari, vzel iz nje steklenico in si natočil kozareček konjaka. Pil je počasi, potem pa pogledal na uro in si prižgal cigareto. To pa ga ni pomirilo.

JEFFERSON FARJEON 28

TEMNA NOČ

Zakaj je šlo vse tako narobe? Zakaj sta si nezahelena deklet in njen zoprti spremljevalec izbrala prav ta večer za svoj prihod v grad? Če se poslej ne bi stvari razvijale brez ovir, v kar pa ni več verjel, in če ti nadlegi ne bosta zaspali in ostali v svoji sobi, bo prav gotovo prišlo do polomije!

Nepričakovana gosta nista bila edina Hallova skrb. Razen njune prisotnosti in verjetnih zapletov je naletel tudi na odpor tistih, ki bi morali z njim sodelovati in nad katerimi bo moral poslej celo bedeti. Čas je že bil, da vse še enkrat pregleda...

Dviglani se je in po kratkem premisleku pobral iz vseh vrat ključe ter odšel v prvo nadstropje, da bi tam storil isto. Ko je šel mimo Joeove sobe, je hipec dva prisljučeval. Ko ni slišal ničesar, je potihem pritisnil na kljuko in prižgal svojo žepno svetilko... Soba je bila prazna.

Kje neki je Joe? Hall je vzel ključ, stopil do vrat oskrbnice Weeks in spet prisljučeval. Slišati je bilo nerazločno govorjenje, ki je bilo v njem razbrati nekateri besede: "Kakor vzameš; lahko tako, lahko drugače...! Nikar se ne vznemirjaj...! Nehvaležnost! Vidiš, to je nehvaležnost!... Mati je vedno najboljši prijatelj, Joe! Ne pozabi tega!... Ah, prazna je... Niti kapljice ni več..."

"Torej tukaj je!" si je rekel Hall in se posmejal: "Sel je potožil svoji materi! Paziti bo moral na oboje! Kaj neki mu ta stara čarovnica sedaj pripoveduje?" Sklonil se je in prisljučeval naprej. "Ali si izplačal za tisto, kar si dobil?... Ne, mali moj, ostani miren! Cakaj... Povedal mi boš pozneje... Ne vem, če je še spodaj..."

Hall se je sklonil še nižje in pogledal skozi ključavnico. Videti ni mogel ničesar, ker je bila odprtina pokrita. Z vsjo previdnostjo je pritisnil na kljuko in zdelo se mu je, da so vrata zaplenjena.

"Splošno nezaupanje!" je pomislil. Zarežal se je in se odpravil. Malo je manjkalo, da ni stopil na mačko. Kar pozabil je svoje namero, da ne bo povzročil nepotrebnega hrupa; zamahnil je z nogo, da bi žival brnil, pa se je pravčasno umaknila in pobegnila. Hall se je potem vzel v drugo nadstropje in po prazni pristopilo do vrat svojih nezaželenih gostov.

Tokrat je bilo onkrvaj vrat popolnoma tiho. Mlada gosta sta gotovo spala. Da bi se o tem prepričal, je Hall, brez uspeha sicer, pritisnil na kljuko in kakor malo prej spodaj, pogledal skozi ključavnico... V sobi je bilo vse temno...

Lepšega si ni mogel želeti. Brez skrbi je torej lahko odšel v gornje nadstropje. Sam sebi je rekel, da mu bo tokrat uspelo, kar mu ni uspelo pri prvi poskusu. Slišati je bil hrup, ki je prihajal iz spodaj. Pogledal je skozi ključavnico, vendar ni slišal ničesar. Potem je poskušal odpreti s ključi, ki jih je držal v roki. Četrti je vrata odprl.

Bled obraz, ki je bil videti kot brez uma, je sklanjal nad mizo. Moški je pravkar vtikal popisane liste v kuverto.

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA-CENTER... Nočna zdravniška dežurna služba za nujne obiske na bolniškem domu od 20.-7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan, Miklošičeva c. 24, telefon 39-181. Za obiske otrok ista telefonska številka.

V Moderni galeriji v Ljubljani je odprta vsak dan od 10. do 13. ure in od 15. do 19. ure razstava »Sodobna slovenska umetnost.« - Vabimo k ogledu.

VESTI IZ KRANJA

KINO »STORZIC«: italijanski barv. film »Sense«. Predstavi ob 18 in 20.15. Zadržan.

2 BLEDA

KINO Ameriški barvni kavbojski film »Rdeče podveze«. Predstavi ob 18 in 20.30.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO »DELAŠKI DOM«: kitajski film »Prehod preko Jangceja«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO Japonski zgodovinski črno-bel film »Sedem samurajev«.

PTUJ

KINO »MESTNI KINO«: mehiki črno-bel film »Minu«.

IZ MURŠKE SOROTE

KINO »PARK«: ameriški film »Beg iz Gvajane«. Predstavi ob 17.30 in 20.30.

CESTITKA

Neumorni aktivisti terena Tabor-Ljubljana tov. Pavil Turk ob njeni 60-letnici iskreno čestitamo. - Družbene organizacije Ljubljana-Tabor.

CELJE

KINO »METROPOL«: italijanski film »Bigamist«. »UNION«: francoski barv. vstav. film »Pustolovščine Arzena Lupina«. »LETNI KINO«: nemška barv. film »Piroška«.

POROČILO

o gibanju prebivalstva v mestu Celju v času od 26. julija do 2. avgusta 1958. Rojenih: 23 dečkov in 40 deklic. Poročili so se: Janez Gobec, kjužavničar, pomoč. in Vilma Lazički, delavka, oba iz Celja; Marjan Stojilović, električar iz Teharja in Ana-Ladislava Šešlar, trgovska pomočnica iz Sp. Hugačje; Franc Lampe, strugarski pomočnik in Iga Gorenjak, blaginčarka, oba iz Celja; Karol Zerovnik, komercialist in Ivana-Marija Stojan, profesorica, oba iz Celja.

Umrli so: Martina Adrinek, gospodinja iz Kozjega, stara 73 let; Marija Ivanjko, otrok iz Gotovelj, stara 18 dni; Alojz Avenask, uslužbenec iz Senovega, star 56 let.

IZ ŽALCA

KINO »Vrnitev v življenje«.



MARIBORSKE VESTI

Dežurstvo lekarn Sreda, 6. avg. lekarna »Mejše«, Mejska cesta 2. Četrtek, 7. avg. lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

KINO »UNION«: angleški vstav. film »Richard III«. »PTIZAN«: »Usodno srečanje« - francoski film. »UDARNIK«: francoski barv. film »Grof Monte Cristo« - I. del.

Rodile so: Jožica Zerjavčič, 24 let, gospodinja - Anito; Hermina Zabret, 36 let, gospodinja, Radizel - Brigito; Ljudmila Senkiš, 37 let, gospodinja, Cirnikna - Nadico; Anica Lešnik, 23 let, Slavnica - Zvonka; Milena Kocič, 28 let, gospodinja, Sp. Hoče - Jožeta; Marijeta Kranjc, 32 let, uslužbenka - Bojana; Marijeta Kranjc, 32 let, gospodinja, Rače - Marjeta; Stefanija Hlep, 19 let, navijačka - Malesmilijana; Marija Horvat, 28 let, uslužbenka, Kamnica - Nadico; Terezija Flajsinger, 22 let, delavka, Potechova - Zdenko; Breda Dolenc, 22 let, šivilja - Darka; Otilija Cobi, 37 let, gospodinja - Majdo; Rozika Car, 27 let, gospodinja - Sonjo; Justina Magdlič, 34 let - Bredo.

PRIMORSKE PRIREDITVE V PIRANU: Koncert vokalnih in instrumentarnih solistov s sodelovanjem simfoničnega orkestra Radia Ljubljana.

DROBNI OGLASI

ZELITE IMETI malo rabljeno Vespo, Lambretto, motor ali avto? Obrnite se na trdko MGGIO - Trieste, Via Pascoli 22. Cene izredno nizke. 2941-p

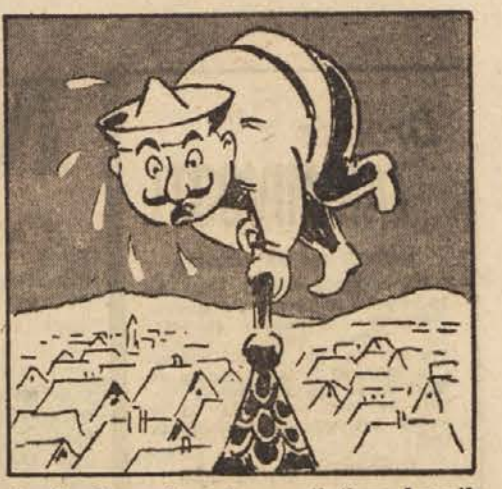
KOMISIJA ZA NASTAVITEV IN ODPOVEDI PODJETJA »JUGOREKLAM«, LJUBLJANA, razpisuje mesto PLETISKAJA V LITO GRAFIJI. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z življenjepisom in navedbo dosedanjega službovanja je treba poslati najkasneje do 15. avgusta 1958 v sekretariat podjetja »Jugoreklam«, Ljubljana, Kidričeva ul. 5. 21975

LUC NOSUN



25. Grmada prične torej goreti in ubogi Luc ne ve, kaj početi. Z rameni stresa in silno se napenja. A vse zaman; verige ne popuste. Ko pa ga jedki dim skoro zaduši, se domisli, da bi lahko z nosom razmetaval polena. Podaljša torej nos in začne razmetavati polena. Vsa goreča jih meče na hiriče, ki v grozi beže na vse strani. Seveda si je pri tem nos tudi pošteno opeknel.

Piše in riše M Bambič



26. Pa ti goreče poleno prileti na kurnik nočnega čuvaja, ki začne koj biti plat zvona. »Gori! Gori!« zavpije nekdo in množica zatuli: »Smrt čarovniku! Mesto nam bo zažgal!« Prestraši se hudobni grof in beži domov. Toda Luc požene za njim svoj nos, ga pograbi, dvigne in - hop! - že cepeta in vpije debeluhar tam visoko, na zlatem jabolku vrhu mestnega stolpa.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Ameriški barvni film Yankee na dvoru kralja Arthura. Igrata Bing Crosby in Rhonda Fleming. Tednik: F. N. 31 samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 15 dalje.

KINO »SLOGA«

Sovjetski barvni vohunski film Skrivnost dveh oceanov. Predstave ob 17, 19 in 21. Predprodaja vstopnic od 9-11 in od 15 dalje.

KINO »KOMUNA«

angleški barvni film »Abdulah Vešić«. Tednik F. N. 31. Predstave ob 17, 19 in 21.

KINO »VIČ«

italijanski barvni biografski glasbeni film »Simfonija ljubezni« (Schubert). Igrajo Claude Laydi, Lucia Bose, Marina Vlady in Gino Bechi. Predstave ob 17, 19 in 21.

KINO »SRŠKA«

ameriški barvni film »Sin Ali Babe«. Igra Tony Curtis. Tednik F. N. 31. Predstave ob 17, 19 in 21.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški film ONSTRAN V GOZDU. Tednik. V glavni vlogi Frederic March in Ann Blith. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. Danes zadnjič.



DAMO V NAJEM - tudi za daljšo dobo kompresor AER Poms z Diesel motorjem, 9 m³ zraka na minuto, pritiska 7 atmosfer - prevozen. Interesenti naj se javijo VODNI SKUPNOSTI KOPER zaradi dogovora in sklenitve pogodbe. 2978

Sporočamo žalostno vest svojcem in prijateljem, da je dočrpel naš ljubi mož, očka, brat in stric JOŽE DOLENC rezervni kapetan, borec 1941. leta, član ZK Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 6. avgusta 1958 v Slovenjem Gradcu ob 17. uri. Slovenj Gradec, Ljubljana, Jesenice, Ceste, Algrange, Waukegan, Chicago, dne 5. avgusta 1958. Zaluzoči: žena MILKA, sinček Igorček, brata in sestre ter ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustila naša nenadomestljiva mamica MARA PLEHANOVA por. HIRŠMAN učiteljica v pokopju Pogreb bo v četrtek, dne 7. avgusta 1958 ob 17. uri iz Jožefove mrliške vežice na Žalah. Črnuče, Kamnik, Ljubljana, dne 5. avgusta 1958. Zaluzoči: mož Albin, hčerki Zdenka, por. Mihelčič, in Darinka, zet Viktor, vnučka Matjažek in Alenčica ter ostalo sorodstvo.

DELOVNI KOLEKTIV, DELAVSKI SVET IN SINDIKALNA PODRUŽNICA G. P. »TEHNIKA« SPOROČAJO ŽALOSTNO VEST, DA STA PRI IZVRŠEVANJU SVOJEGA POKLICA TRAGIČNO PREMINILA DRAGUTIN VAHTARIČ in IVAN SAKAČ POGREB BO DNE 6. AVGUSTA 1958 V DOMAČEM KRAJU. SLAVA NJUNEMU SPOMINU. LJUBLJANA, 5. AVGUSTA 1958.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE ZAPUSTIL ZVESTI PARTIZANSKI TOVARIS JOSIP DOLENC-ŽANE ČLAN ZKS, ZB NOV, SZDL TER DRUGIH ORGANIZACIJ, NOSILEC PARTIZANSKE »SPOMENICE 1941«, REDA ZA HRABROST, REDA BRATSTVA IN ENOTNOSTI, REDA ZA ZASLUGE ZA NAROD II. IN III. STOPNJE ITD. POGREB BO V SREDO, DNE 6. AVGUSTA OB 17. URI V SLOVENJEM GRADCU OBČINSKI LJUDSKI ODBOR - OBČINSKI KOMITE ZKS OBČINSKI ODBOR SZDL - OBČINSKI ODBOR ZB NOV IN OSTALE ORGANIZACIJE OBČINE SLOVENJ GRADec

Drobne ZANIMIVOSTI

KAKOR DA JE MLADA
Na neki ameriški utici se je pripetil nenavaden dogodek. Poczestni nepridiprav je iztrgal ročno torbico 65-letni starki. Ta pa se ni razburila, marveč je takoj stekla za njim in se mu na tretjem vogalu že tako približala, da je miadi tet izpustil torbico in ušel.

HOROSKOP ZA MAČKA
Kaže, da horoskop za ljudi ne povedo v argentinskih listih nič več mčkavnega, zato so sestavljali laži za lahkoverne ubrali novo pot. Nekaj listov objavlja takie oglas: »Ali bi radi horoskop za psa ali za mačko?? Ko boste vedeli, pod katero zvezdo se je rodil vaš četveronožni prijatelj, ga boste še bolje razumeli in se še bolj zblížali z njim.«

GLOBA ZA SODNIKA
Neki švicarski sodnik je obsodil štiri prijatelje, ki so bili obtoženi tatvine. Eden izmed njih je vložil pritožbo, sodišče druge stopnje je ugotovilo, da je sodnik med prvo razpravo nekaj časa spal. Zaradi te malomarnosti je moral plačati 110 švicarskih frankov globe.

PUSČICA IZ LETALA
Neki Laccuran iz Kalifornije se je pritožil pri krajevnem šerifu, da se je pilot spustil z zasebnim letalom nizko nad njegov vrt in spustil proti njemu puščico. Ta je svignila tik mimo Laccurana in se zapilila v drevo.

VZROK ZA LOČITEV
Elisse John iz angleškega Cardiffa je po 29-letnem zakonu, v katerem je rodila pet otrok, vložila tožbo za ločitev. Motiv: kadar sta šla z možem v kino, je morala ona sedeti spredaj na cenejšem sedežu, mož pa si je kupil boljše vstopnico.

VABA ZA TURISTE
Londonški »Times« je objavil oglas v zvezi z glizdalinskimi, bogatimi ameriški turisti: »Ameriški potovalni urad išče angleškega lorda, ki bi bil pripravljen v Londonu sprejemati turiste iz ZDA in jim zagotoviti vabila na zabave v aristokratskih hišah.«

Miši v stratosferi

V juliju so Američani poslali visoko v stratosfero dvoje raketnih izstrelkov, v katerih je bila po ena laboratorijska miš. Pred dnevi so objavili podatke o miši, ki so jo izstrelili na Floridi v prvi polovici julija. Miš je bila v celici z ugodnimi vremenskimi razmerami, tako da je brez motenj prenesla hitrost 24.000 km na uro. Med poletom raketnega izstrelka so znanstveniki s posebnimi napravami nenehno spremljali delovanje mišjega srca.

Potem ko je izstreljek padel na zemljo, niso našli tistega njegovega dela, v katerem je bila kro-

gla z miško, čeprav so bile v njej posebne naprave, spričo katerih se je kroglja obdržala na vodni gladini celih 36 ur. Znanstveniki so po zbranih podatkih zapisali, da lahko ta glava izstrelka vzdrži brez posebne škode izredne temperature.

Zadnje dni julija so Američani spet izstrelili tak projektil z mišjo. Celica z mišjo je bila 30 cm dolga in 7,6 cm široka. Posebna naprava je ohranjala to celico vedno v istem položaju, miš pa so privezali s tankimi trakovi, da ni mogla z gibi pretrgati žic, ki so posredovale de-

lovanje njenega srca. Miš je jedla zdrobljen krompir, zraven pa je imela posebno posodico z vodo.

Ker so hoteli po drugem poskusu dobiti nazaj živo miš, so izpopolnili naprave na okrogli celici. V trenutku, ko bi miš v kroglji padla na vodno gladino — menili so, da bo izstreljek priletel v ocean — bi se avtomatično napihnili balon pomarančne barve. Ta balon s premerom 30 cm bi se obdržal na vodni gladini, 9 m od njega pa bi plavala kroglja z mišjo. Balon bi oddajal posebne svetlobne signale in bi ga moralo letalo opaziti že od daleč. Za sedaj pa še ni poročila, ali so bili ti ukrepi uspešni, ker do sled je nihče ni našel niti rume-nega balona ne drobne stratosferske potnice.

Etiopska akademija

V Adis Abebi so ustanovili etiopsko cesarsko akademijo, ki bo predvsem varovala in nadalje razvijala amharščino, starodavni etiopski uradni jezik. Prva naloga akademije bo prilagoditi to govorico rabi v modernem življenju. Akademija je že začela sestavljati besednjak amharskega jezika, v prihodnje pa bo oblikovala znanstveno in tehnično izrazoslovje.



Elfrida Nardorff je 44-krat uspešno nastopila v ameriški televizijski tekmi »Odnehaš ali nadaljuješ«, pri 45. nastopu pa ji je spodletelo. Povzpela se je na 253.000 dolarjev. Zataknilo se ji je pri odgovoru na vprašanje, kateri izmed nacističnih voditeljev je napravil samomor po izreku smrtne kazni na procesu v Nürnbergu. Morala bi reči »Göring«, odgovorila pa je »Goebbels«. — Na sliki: tolažilna nagrada in čestitka

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

LOV NA LOVCA



ARKTIČNI HALIBUT JE NAJVEČJI IZ RIBJEGA RODU KAMBAŁ SAJ TEHTA DO 150KG V ZASEDI PREŽI NA PLEN RIBIČ IZ DRUŽINE GALEBOV SE POGANJA ZA RIBICAMI GLOBOKO V VODO...



IN HALIBUT GA ROČNO PRESTREŽE SREDI LOVSKEGA ŽAGONA.

Pijanci med živalmi

Živali so, kadar se napijejo, a še zlasti, kadar se privadijo alkohola, prav takšne kot ljudje: popolnoma izgube čut za dolžnost in odgovornost. To je ugotovitev ameriškega zdravnika Mauricea Pruitta, ki je proučeval obnašanje mnogih živali alkoholikov in spremljal njihove, često zelo žalostne in tragične usode.

Nedavno je dr. Pruitt povedal v razgovoru z novinarji, da ptice, čebele in sicer marljivo mravlje, ki kakorkoli pridejo do alkohola, utegnejo »zaiti na stranpota«. Tako je roj čebel, ki je v neki vasi v ameriški državi Tennessee našel alkohol, popolnoma spremenil svoj običajni način življenja: čebele niso zbrale dovolj medu, zato tudi niso preživele zime.

Pruitt je nadaljeval, da pozna tudi pse, ki so tavali od krčme do krčme in »moledevali« za pižajo. Znana je tudi neka mula, ki »ni mogla živeti« brez whiskyja. Dr. Pruitt pozna kolibrija, ki je postal morfinist, mnoge zapite golobe in tudi psa, ki je vdiral v ordinacijo nekega zdravnika, da bi prišel do alkohola. Na koncu je pripovedoval novinarjem o čredi prašičev, ki so vrgli s tečajev vrata v žganjarno.

»Kakor vidite, se lahko živali obnašajo prav kot ljudje,« je rekel na koncu ameriški »strokovnjak za živalsko psihologijo«.

Zaklad na morskem dnu

Neki južnoafriški potapljač je baje našel trup britanske ladje »Birkenhead«, ki se je potopila pred 106 leti. V tej ladji bi morale biti palice v vrednosti milijon funtov.



Münchenski sprevednik cestne železnice Alfred Meixner je našel aktovko s 14.300 markami. Neki trgovec je položil aktovko na blatnik svojega parkirane avtomobila; potem je v naglici odprl avto in se odpeljal, na aktovko pa je pozabil. Naslednjega dne so mu jo vrnil; sprevednik Meixner jo je našel in dobil tisoč mark nagrađe

SMRT

NAJPREJ DRGET, NATO KRČI PO VSEM TELESU — VZROKOV SE NISO UGOTOVILI

zaradi smeha

Med domačini na Novi Gvineji že dlje časa pušča neznan bolezen, ki je dobila nenavado ime »smrt, ki se smeje«. Pleme, pri katerem so ugotovili to bolezen, živi ločeno od sveta v odročni rečni dolini. Odkrili so ga šele leta 1932.

Nedavno je poslala avstralska vlada k tem ljudem specialista za živčne bolezni dr. Siegassa, ki naj

bi proučil bolezen. Ugotovil je, da se začne ta bolezen z drgetanjem udov. Po dveh ali treh mesecih zavzame tudi glavo, nato pa vse telo. Po petih mesecih bruhne bolnik povsem neosnovano in večkrat zapovrstjo v krčevit krohot, nekateri pa se kar naprej hehetajo. To je zadnja stopnja bolezni. Bolnik se potem smeje kar naprej, ne more več jesti in umre od izčrpanosti.

Dr. Siegass je poslal v najbolj znane raziskovalne centre vzorce krvi in možganov ljudi, ki so umrli za to boleznijo. Upal je, da bodo znanstveniki našli v njih kak virus. Raziskave pa niso dale pričakovanih rezultatov. Nazadnje je avstralska vlada poslala dr. Siegassu na pomoč skupino izbranih specialistov. Ti so na kraju spremem pregledovali mrlične in delali najrazličnejše poskuse, pravega uspeha pa ni bilo. Ugotovili so, da bolezen napada domačine ne glede na starost in da zbolijo žensk dvakrat več kot moških.

Skupina zdravnikov je preiskovala najrazličnejša zdravila, kar jih premore sodobna medicina. Nekaj bolnikov so prepeljali v Sydney, kjer so jih zdravili v najmodernejših bolnišnicah. Tam so umirali prav tako kot v domači rečni dolini. Nekaj bolnikov se je spet vrnilo k plemenskim vračem in čarodejem, ker niti medicina belega človeka ni mogla premagati »smrti, ki se smeje«.

ŽICE V OBLEKI

Kovinske žice v tkaninah

naj bi prestrezale

vremenske spremembe,

ki neugodno vplivajo

na organizem

Zahodnonemški zdravnik dr. Ulrich meni, da se bo to v prihodnosti še poslabšalo: moderni človek je izpostavljen številnim dražljajem sodobnega življenjskega utripa, zato postaja še bolj občutljiv za vremenske spremembe. Po njegovem mnenju je treba zdaj nekaj storiti za tiste, ki »zbolijo«, kadar se spreminja vreme.

Za take ljudi predlaga dr. Ulrich posebno obleko iz blaga, ki

- Ze dolgo je znano, da je človek zelo občutljiv za vreme, torej nekaj živi barometer. Anketa nekega nemškega inštituta za proučevanje javnega mnenja je pokazala, da malone vsak človek čuti — ali vsaj misli, da čuti — posledice vremenskih sprememb.
- Američani so ugotovili, da vreme močno vpliva na storilnost.
- V dneih depresije dosega št sportniki sorazmerno slabše rezultate, čeprav subjektivno ne čutijo posledic, statistike kažejo naraščanje prometnih nezgod pri vremenskih spremembah.
- Angleži pa vedo, da takrat tudi dirkalni konji dosegaio slabše čase.

bi bilo pretkano s kovinskimi žicami. Te žice naj bi telo zaščitile pred atmosfersko-električnimi motnjami in vplivi, ki nastopajo pri vremenskih spremembah. Takole razlaga svojo reč:

Ze pred sto leti je angleški znanstvenik Paray ugotovil, da je električne aparate mogoče zavarovati pred učinkom bližnjega električnega polja, in sicer tako, da spravimo občutljivi aparat v kletko iz kovinske mreže. To načelo zdaj pogosto uporabljata sodobna medicina. Kadar skušajo znanstveniki izmeriti slabotne električne tokove, ki jih proizvajata srce, ali tiste med živčnimi centri

v naših možganih, uporabljajo po navadi take kletke, da električna polja v okolici ne morejo vplivati na rezultate.

Dr. Ulrich izhaja iz domneve,



Letalo ubilo dvoje otrok

Kot po navadi je nad okolico Metz krožila skupina reaktivnih loveev. Nihče se ni zmenil zanje, nenadoma pa je enemu izmed letal odpovedal motor. Aparat je neslišno drsel proti tlom, pilot je skočil, maksjno mesto je stresla silovita eksplozija, letalo je razdejalo del hiše in ubilo dvoje otrok. »Mislim sem, da se bo moje letalo razbilo v gozdu,« je povedal nepoškodovani pilot, ki ga je obkročila vznemirjena množica

Zaznamovani kiti

V vodah okoli otokov Fidži v Tihem oceanu so pred kratkim začeli zaznamovati kite. Zbrati nameravajo podatke o popotnih navadah grbastih kitov in ugotoviti, kdaj jih je največ v okolici tega otočja.

Nenavado operacijo vodijo z opazovalnice Levuki na otoku Obalau, kjer z močnimi daljnogledji nenehno pregledujejo morskogladino. V trenutku, ko opazijo kite, pošljejo radijsko sporočilo »plavajoči tovarni«, to je kitolovki, ki mast tudi takoj predeluje. Kite zaznamujejo z majhnimi kovinskimi valji, ki jih izstrelijo v zunanjo plast kitove masti. Na ladji zapisujejo vsak strel posebej, podatke pa pošiljajo

Britanskemu muzeju, ki je neke vrste mednarodna kartoteka za gibanje kitov.

Ko takega zaznamovanega kita ulovijo, pošljejo oštevilčeni valj Britanskemu muzeju. Zraven seveda dodajo vse podrobnosti o času in kraju lова. Na ta način pripravljajo britanski naravoslovci dokumentacijo o sezonski selitvi kitov.

43 stopinj: deček je ostal živ

Vsako do ve, da temperatura 42 stopinj označuje v človeškem telesu mejo med življenjem in smrtjo. Pri tej temperaturi se začne kri v žilah strjevati, krvni obtok zastane in potem nastopi smrt. Po ameriških poročilih so pred kratkim pripeljali v bolnišnico Dayton 13-letnega Donalda Kneeya. Toplomer je kazal 43 stopinj Celzija, se pravi smrt. Dečka so položili v hladno posteljo, potem se mu je temperatura znižala na 41 in nazadnje na 39. Zdravniki pripisujejo ta pojav izredno visoke temperature posebni koagulaciji (strjevanju) krvi, ki bi brez sodobnih antibiotikov nujno povzročila smrt.

List izdaja in tiska Casopisno-založniško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 4, telefon 39-181. — Notranjepolitična gospodarska rubrika Nazorjeva 12/II, telefon 26-567 in 22-621. — Kulturna rubrika Kopitarjeva 6/III, tel. 31-337. — Uprava Trubarjeva ulica 24, telefon 22-491 in 22-492. — Narocniški oddelček Petkovškovo nabrežje 25, tel. 22-494. — Oglasi oddelček Kopitarjeva ulica 4, tel. 31-339. — Posilovalnica na Titovi cesti 13, telefon 22-332. — Mesecna naročnina 250 din, za tujino 600 din. — Tekoči račun 609-705-1-1293. — Poštni predal 42 — Poštnina plačana v gotovini